

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή
Hellenic Parliamentary Budget Office

ΕΚΘΕΣΗ Α ΤΡΙΜΗΝΟΥ 2023

ΑΘΗΝΑ, Ιούλιος 2023

www.pbo.gr

[κενή σελίδα]

Πρόλογος

Η παρούσα Έκθεση του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή αφορά το πρώτο τρίμηνο του 2023. Για τη σύνταξη της Έκθεσης χρησιμοποιήθηκαν επίσημα δημοσιευμένα στοιχεία στα οποία μπορεί να μεταβεί κανείς μέσω των ηλεκτρονικών συνδέσμων στις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου, αλλά και μη δημοσιευμένα στοιχεία που παρασχέθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Ευχαριστούμε το Υπουργείο Οικονομικών (ιδιαίτερα το ΓΛΚ και τον ΟΔΔΗΧ), το Υπουργείο Εργασίας (ιδιαίτερα τις οικονομικές υπηρεσίες, τον e-ΕΦΚΑ, το ΚΕΑΟ και τον ΟΠΕΚΑ) και την ΑΑΔΕ για την παροχή πρόσθετων στοιχείων και διευκρινίσεων. Ενδεχόμενα λάθη και παραλείψεις είναι αποκλειστική ευθύνη του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή.

Η Επιστημονική Επιτροπή:

Άγγελος Κανάς

Παναγιώτης Κωνσταντίνου

Ναπολέων Μαραβέγιας

Αθανάσιος Ταγκαλάκης

Ο Συντονιστής:

Φραγκίσκος Κουτεντάκης

[κενή σελίδα]

Περιεχόμενα

Σύνοψη	7
Summary	9
1. Μακροοικονομικές εξελίξεις	11
1.1. Διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον	11
1.2. Εγχώριο περιβάλλον.....	13
ΑΕΠ και συνιστώσες	13
Βραχυχρόνιοι δείκτες	14
Προβλέψεις	14
Ρευστότητα.....	17
Πληθωρισμός	17
Εξωτερικός τομέας	18
Ανεργία.....	19
Απασχόληση	19
Ροές μισθωτής εργασίας.....	20
Αμοιβές.....	20
Διαθέσιμο εισόδημα	20
2. Δημοσιονομικές εξελίξεις	21
2.1. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα Ελλάδας 2022	21
2.2. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα χωρών Ευρωζώνης 2022	21
2.3. Δημοσιονομικά στοιχεία Ιανουαρίου - Απριλίου 2023	23
Μεθοδολογικές Διευκρινίσεις.....	25
2.4. Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις και απαιτήσεις Δημοσίου	26
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις δημοσίου.....	26
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις φορολογούμενων	26
Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις ασφαλισμένων	31
2.5. Δημόσιο χρέος.....	32
Οι αποδόσεις των δεκαετών τίτλων.....	32
Η έκδοση νέου πενταετούς ομολόγου	33
Η επανέκδοση ομολόγου 4,20%, λήξης 30 Ιανουαρίου 2042	33
Η επανέκδοση ομολόγου 4,0%, λήξης 30 Ιανουαρίου 2037	34
Η επανέκδοση ομολόγου 4,25%, λήξης 15 Ιουνίου 2033	34
Εκδόσεις εντόκων γραμματίων	34
3. Διαρθρωτικές εξελίξεις.....	35
3.1. Κοινωνική ασφάλιση	35
3.2. Κοινωνική πρόνοια.....	38
3.3. Τράπεζες.....	39

3.4. Αποκρατικοποιήσεις	41
-------------------------------	----

Ευρετήριο πινάκων

Πίνακας 1 ΑΕΠ και συνιστώσες, ποσοστιαίες μεταβολές (%).....	13
Πίνακας 2 Σενάρια προβλέψεων για το 2023 και 2024.....	15
Πίνακας 3 Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα ΓΚ 2022, ΔΥΕ Απρίλιος 2023.....	21
Πίνακας 4 Πρωτογενές και συνολικό αποτέλεσμα και ακαθάριστο χρέος Γενικής Κυβέρνησης χωρών Ευρωζώνης, κατά ESA, % του ΑΕΠ, 2022	22
Πίνακας 5 Εκτέλεση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης Ιανουαρίου - Απριλίου, σε εκατ. ευρώ	24
Πίνακας 6 Κατανομή πλήθους οφειλετών με χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση	30
Πίνακας 7 Κατανομή ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση, σε εκατ. ευρώ	31
Πίνακας 8 Κατανομή πλήθους μητρώων οφειλετών με χρέη προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.....	32
Πίνακας 9 Κατανομή κύριων οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, σε εκατ. ευρώ	32
Πίνακας 10 Εκτέλεση προϋπολογισμού κοινωνικής ασφάλισης, Ιανουάριος – Μάρτιος 2023, σε εκατ. ευρώ.....	35
Πίνακας 11 Αριθμός και εκτιμώμενα ποσά εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης στο τέλος κάθε τρίμηνου κατά τα έτη 2021-2023 (ποσά σε ευρώ).....	36
Πίνακας 12 Αριθμός εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης (επικουρικής σύνταξης) στο τέλος κάθε μήνα, Απρίλιος 2021 – Μάρτιος 2023 (ποσά σε ευρώ)	37
Πίνακας 13 Δαπάνη καταβολής επιδομάτων ΟΠΕΚΑ, Α τρίμηνο 2022-2023, σε ευρώ	38
Πίνακας 14 Αριθμός δικαιούχων επιδομάτων ΟΠΕΚΑ, Α τρίμηνο 2022-2023	39

Ευρετήριο διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1 Δείκτης Αβεβαιότητας Διεθνούς Οικονομικής Πολιτικής (GEPU)	12
Διάγραμμα 2 Πληθωρισμός εναρμονισμένου δείκτη και "πυρήνας" πληθωρισμού.....	17
Διάγραμμα 3 Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών Ιανουαρίου-Απριλίου, σε εκατ. ευρώ.....	18
Διάγραμμα 4 Ποσοστό ανεργίας, Ελλάδα και Ευρωζώνη.....	19
Διάγραμμα 5 Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Γενικής Κυβέρνησης, σε εκατ. ευρώ.....	26
Διάγραμμα 6 Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις φορολογούμενων, σε εκατ. ευρώ	27
Διάγραμμα 7 Εισροές και εκροές ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, σε εκατ. ευρώ.....	28
Διάγραμμα 8 Πραγματικό και ανεπίδεκτο είσπραξης ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, σε εκατ. ευρώ	29
Διάγραμμα 9 Αποδόσεις δεκαετών ομολόγων.....	33
Διάγραμμα 10 Εξέλιξη μη εξυπηρετούμενων δανείων, σε δις ευρώ	40

Σύνοψη

Στο πρώτο τρίμηνο του 2023, ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας ήταν 2,1%. Η επιβράδυνση σε σχέση με τον υψηλό ρυθμό μεγέθυνσης (7,8%) του περσινού πρώτου τριμήνου σηματοδοτεί την επαναφορά της ελληνικής οικονομίας σε φυσιολογικούς ρυθμούς μεγέθυνσης ύστερα από τις έντονες διακυμάνσεις της περιόδου της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης (2020-22), σε συνάφεια με την επιβράδυνση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Σύμφωνα με το βασικό σενάριο προβλέψεων του Γραφείου Προϋπολογισμού ο ρυθμός μεγέθυνσης του 2023 και 2024 θα διαμορφωθεί στο 2,2% ενώ ο πληθωρισμός θα διαμορφωθεί στο 4,6% το 2023 και θα μειωθεί στο 2,3% το 2024. Τρία επιπλέον σενάρια που παρουσιάζονται έχουν σχετικά μικρή επίδραση στους ρυθμούς μεγέθυνσης και καμία επίδραση στον πληθωρισμό.

Στα υπόλοιπα μακροοικονομικά μεγέθη, ο εναρμονισμένος πληθωρισμός του Μαΐου 2023 καταγράφει σημαντική μείωση σε σχέση με πέρυσι, από 10,5% σε 4,1%, ωστόσο ο πυρήνας του (χωρίς ενέργεια και μη επεξεργασμένα τρόφιμα) έχει αυξηθεί στο 8,1% από 4,8% πέρυσι, στοιχείο που καθιστά επίμονες της πληθωριστικές πιέσεις. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της περιόδου Ιανουαρίου-Απριλίου παρουσιάζει αισθητή βελτίωση κατά 3 περίπου δις ευρώ σε σχέση με πέρυσι (σε 5,6 δις από 8,6 δις), ωστόσο παραμένει υψηλότερο από το αντίστοιχο διάστημα του 2021 (4,9 δις). Το ποσοστό ανεργίας του Μαΐου διαμορφώθηκε στο 10,8%, μειωμένο κατά σχεδόν 2 μονάδες σε σχέση με τον Μάιο του 2022 (12,7%), καθώς η απασχόληση αυξήθηκε κατά 1,1% ενώ οι ονομαστικές αμοιβές της μισθωτής εργασίας αυξήθηκαν στο πρώτο τρίμηνο κατά 5,5% σε ετήσια βάση.

Η δημοσιονομική εικόνα του πρώτου τετραμήνου του έτους είναι βελτιωμένη σε σχέση με πέρυσι, κατά σχεδόν από 2,5 δις ευρώ. Η βελτίωση προέρχεται κατά κύριο λόγο από τα φορολογικά έσοδα που εμφανίζονται αισθητά αυξημένα σε σχέση με τα περσινά επίπεδα και τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού. Αξίζει επίσης να σημειωθεί η σημαντική αποκλιμάκωση των αποδόσεων των δεκαετών ομολόγων του ελληνικού δημοσίου, που ξεκίνησε από τα μέσα Απριλίου, οδηγώντας τις αποδόσεις σε 40 μονάδες βάσης κάτω από τους ιταλικούς τίτλους και μόλις 35 μονάδες βάσεις πάνω από τους ισπανικούς.

Παρά τη γενικά θετική εικόνα, οι οικονομικές προκλήσεις παραμένουν και συνδέονται κατά κύριο λόγο με την εξέλιξη του πληθωρισμού. Όπως έχει αναφερθεί επανειλημμένα σε προηγούμενες εκθέσεις του Γραφείου, ο πληθωρισμός έχει αναδιανεμητικές επιπτώσεις, δηλαδή βελτιώνει τη θέση κάποιων επιδεινώνοντας τη θέση κάποιων άλλων. Σε πρόσφατη έρευνά του, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο διαπιστώνει ότι ο πληθωρισμός της Ευρωζώνης από τις αρχές του 2022 οφείλεται κατά 45% στα υψηλότερα επιχειρηματικά κέρδη, κατά 40% στις τιμές εισαγωγών και κατά μόλις 25% στην αύξηση των μισθών, ενώ η φορολογία είχε αρνητική επίδραση. Το φαινόμενο έχει χαρακτηριστεί ως *greedflation* (πληθωρισμός 'απληστίας') και θέτει νέα διλήμματα στην αντιμετώπισή του. Συγκεκριμένα, η αποτελεσματικότητα της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής εξαρτάται περισσότερο από τη συγκράτηση των επιχειρηματικών κερδών και λιγότερο από τον έλεγχο των μισθολογικών αυξήσεων. Με άλλα λόγια, χωρίς μείωση των περιθωρίων κέρδους, η επιστροφή του

πληθωρισμού στο επίπεδο του 2% θα απαιτήσει περισσότερο χρόνο και υψηλότερα επιτόκια, με τις ανάλογες αρνητικές συνέπειες στην ευρύτερη οικονομική δραστηριότητα.

Σημαντικές θα είναι και οι δημοσιονομικές επιπτώσεις της αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού κατά το τρέχον έτος καθώς θα περιοριστεί η ευνοϊκή επίδραση στο δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ. Στη διάρκεια του προηγούμενου έτους, το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης αυξήθηκε οριακά κατά 3 περίπου δις ευρώ σε ονομαστικούς όρους (από 353,5 δις σε 356,3 δις) αλλά μειώθηκε εντυπωσιακά κατά πάνω από 23 ποσοστιαίες μονάδες σαν ποσοστό του ΑΕΠ (από 194,6% σε 171,3%). Η θετική αυτή εξέλιξη προήλθε από τη διαφορά μεταξύ του ρυθμού αύξησης του χρέους (επιτόκιο και καθαρός νέος δανεισμός) και του ονομαστικού ρυθμού μεγέθυνσης και δεν αναμένεται να επαναληφθεί, τουλάχιστον στην ίδια έκταση, κατά το τρέχον έτος. Σημειώνεται ωστόσο ότι, παρά την επιβράδυνση του ρυθμού μεγέθυνσης και τη μείωση του πληθωρισμού, η ονομαστική μεγέθυνση αναμένεται να παραμείνει υψηλότερη από το επιτόκιο αλλά σε σημαντικά μικρότερο βαθμό από πέρυσι. Επιπρόσθετα, η αποκλιμάκωση του μέσου πληθωρισμού θα επιβραδύνει και την αύξηση των φορολογικών εσόδων, κυρίως εκείνων που ακολουθούν τις αυξήσεις των τιμών, όπως ο ΦΠΑ.

Από την άλλη πλευρά, ο πληθωρισμός παρουσιάζει έντονη διαφοροποίηση σε επιμέρους κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών. Ενδεικτικά, στην κατηγορία των τροφίμων η μείωση είναι οριακή, από 12,3% σε 11,4%, στην κατηγορία της ένδυσης και υπόδησης παρουσιάζει αύξηση από 5% σε 12,2% ενώ στην κατηγορία της στέγασης βρίσκεται σε αρνητική περιοχή, στο -13,3% από 36,1% πέρυσι (λόγω της μείωσης των τιμών ενέργειας). Η διατήρηση του υψηλού πληθωρισμού κάποιων βασικών αγαθών, όπως τα τρόφιμα, επιβαρύνει το κόστος διαβίωσης των πιο ευάλωτων νοικοκυριών, καθώς μεγάλο μέρος του εισοδήματός τους δαπανάται σε τρόφιμα, και καθιστά απαραίτητη τη διατήρηση των έκτακτων εισοδηματικών ενισχύσεων με το ανάλογο δημοσιονομικό κόστος.

Κλείνοντας, η ολοκλήρωση των εκλογών σηματοδοτεί το τέλος μιας περιόδου πολιτικής αβεβαιότητας σχετικά με τις δυνατότητες σχηματισμού κυβέρνησης. Η άρση της αβεβαιότητας και η επιστροφή στην κανονικότητα είναι προϋποθέσεις για την επιτάχυνση της ανάκαμψης και την επανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας σε συνδυασμό με την αξιοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Ωστόσο, οι προεκλογικές εξαγγελίες διαμόρφωσαν προσδοκίες που θα πρέπει να διαχειριστεί η κυβέρνηση στο επόμενο διάστημα ενώ, παράλληλα, εκκρεμεί η διαμόρφωση του ευρωπαϊκού δημοσιονομικού πλαισίου που θα τεθεί σε εφαρμογή από το 2025 και εντός του οποίου θα πρέπει να κινηθεί η δημοσιονομική πολιτική των επόμενων ετών. Θα πρέπει, επομένως, τα μόνιμα επεκτατικά μέτρα να έχουν εκ των προτέρων διασφαλίσει τη χρηματοδότησή τους από μόνιμες πηγές εσόδων, ώστε οι δημοσιονομικές προοπτικές να μην αποκλίνουν από τις συνθήκες βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους.

Summary

In the first quarter of 2023, the annual growth rate of the Greek economy was 2.1%. Compared to the exceptional 7.8% growth rate of the first quarter of last year, the present performance indicates the return of the Greek economy to normal growth rates following the volatile periods of the pandemic and the energy crisis (2020-22). Importantly, the Greek economy's path is in line with the trend of the European economy. According to the Parliamentary Budget Office's baseline scenario, growth in 2023 and 2024 is forecasted at 2.2%, and inflation at 4.6% in 2023 and 2.3% in 2024. These forecasts appear to be rather robust to alternative scenarios.

Harmonized inflation in May 2023 was 4.1%, a remarkable drop from last year's 10.5%, whilst core inflation (excluding energy and unprocessed food) has risen to 8.1% from 4.8% last year, indicating inflation persistence. The current account deficit for the period January-April 2023 shows a noticeable improvement of approximately 3 billion euros compared to last year (from 8.6 billion to 5.6 billion), however it remains higher than the corresponding period of 2021 (4.9 billion). Unemployment stood at 10.8% in May 2023, almost 2 points down from May 2022 (12.7%), as employment rose 1.1% and nominal wages increased by 5.5% y-o-y in the first quarter.

The fiscal performance of the first quarter of 2023 is improved compared to last year, by almost 2.5 billion euros. The improvement comes mainly from tax revenues which appear significantly higher compared to last year's levels and the Budget forecasts. It is also worth noting the significant de-escalation of 10-yr Greek government bond yields from mid-April onwards, driving yields to 40 basis points below those of the Italian bonds and just 35 basis points above those of the Spanish bonds.

Despite the broadly positive outlook, economic challenges remain and are mainly linked to the evolution of inflation. As has been repeatedly pointed out in previous PBO reports, inflation has redistributive effects, making some people better off while others worse off. In recent [research](#), the International Monetary Fund finds that 45% of Eurozone inflation since the beginning of 2022 is attributed to business profits, 40% to import prices and only 25% to wage growth, while taxation had a negative effect. This phenomenon has been characterized as 'greedflation' and poses new dilemmas in dealing with it. In particular, the effectiveness of restrictive monetary policy depends more on holding down business profits and less on controlling wage increases. In other words, without a reduction in profit margins, returning inflation to the 2% level will require more time and higher interest rates, with corresponding negative consequences for broader economic activity.

Lower inflation this year carries important fiscal implications, as the favorable effect on public debt to GDP will be limited. During the previous year, General Government debt increased marginally by around 3 billion euros in nominal terms (from 353.5 billion to 356.3 billion) but decreased impressively by more than 23 percentage points as a percentage of GDP (from 194.6% to 171.3%). This positive development was the outcome of the difference between the debt growth rate (interest rate plus net new borrowing) and the nominal growth rate, and

is not expected to be repeated (at least to the same extent) this year. It is noted, however, that despite the slowdown in the growth rate and the reduction in inflation, nominal growth is expected to exceed the interest rate but to a significantly lower extent than last year. In addition, lower average inflation will also slow down the growth of tax revenues, especially those that follow price increases, such as VAT.

On the other hand, inflation rates differ substantially across different categories of goods and services. Indicatively, food inflation dropped marginally from 12.3% to 11.4%, clothing and footwear inflation rose from 5% to 12.2%, and housing inflation was negative at - 13.3% from 36.1% last year (due to lower energy prices). The persistence of high inflation in some basic goods, such as food, burdens the cost of living of the most vulnerable households, as a large part of their income is spent on food, and makes it necessary to maintain emergency income support with corresponding fiscal costs.

Lastly, the conclusion of the elections marks the end of a period of political uncertainty. The return to normality facilitates growth acceleration and the regaining of the investment grade, along with the successful utilization of the resources of the Recovery and Resilience Fund. It should be noted that the electoral campaign created expectations that the government will have to live up to in the next period. At the same time, fiscal policy for the coming years will have to follow the rules of the European fiscal framework, which is currently under negotiation and will be implemented from 2025. It is therefore vital to ensure that permanent expansionary measures be financed through from permanent sources of revenue, so that the fiscal outlook does not deviate from the conditions of public debt sustainability.

1. Μακροοικονομικές εξελίξεις

1.1. Διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον

Η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται και πάλι σε ένα κρίσιμο σημείο. Οι ενδείξεις στις αρχές του 2023 ότι η παγκόσμια οικονομία θα μπορούσε να επιτύχει μια ήπια ανάκαμψη έχουν υποχωρήσει εν μέσω του επίμονα υψηλού πληθωρισμού και της πρόσφατης αναταραχής στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Αν και ο πληθωρισμός έχει μειωθεί καθώς οι κεντρικές τράπεζες έχουν αυξήσει τα επιτόκια και οι τιμές της ενέργειας έχουν υποχωρήσει, οι υποκείμενες πιέσεις στις τιμές αποδεικνύονται ανθεκτικές. Οι παρενέργειες από την ταχεία αύξηση των επιτοκίων είναι πλέον εμφανείς, τόσο στην επιβράδυνση των ρυθμών μεγέθυνσης όσο και στη σταθερότητα του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού τομέα.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ (WEO, Απρίλιος 2023) ο ρυθμός μεγέθυνσης της παγκόσμιας οικονομίας για το 2022 διαμορφώθηκε στο 3,4% ενώ οι προβλέψεις για το 2023 και 2024 είναι στο 2,8% και 3,0% αντίστοιχα (από 2,9% και 3,1% αντίστοιχα, στις προβλέψεις του Ιανουαρίου 2023). Ο ΟΟΣΑ στην πρόσφατη επικαιροποίηση των προβλέψεών του (Ιούνιος 2023) αναθεώρησε ελαφρώς προς το καλύτερο τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας για το 2023 εκτιμώντας ότι θα μεγεθυνθεί με ρυθμό 2,7% ενώ διατήρησε αμετάβλητη τη πρόβλεψη για το 2024 σε 2,9% (από 2,6% και 2,9% αντίστοιχα στην προηγούμενη πρόβλεψη).

Για την Ευρωζώνη, το ΔΝΤ προβλέπει ρυθμό μεγέθυνσης 0,8% το 2023 και 1,4% το 2024 (από 0,7% και 1,6% αντίστοιχα, τον Ιανουάριο). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις Εαρινές Προβλέψεις της αναθεώρησε προς τα πάνω το ρυθμό μεγέθυνσης σε 1,1% για το 2023 και 1,6% για το 2024 (από 0,9% και 1,5% αντίστοιχα στις Χειμερινές Προβλέψεις). Η εκτίμηση του ΟΟΣΑ για την Ευρωζώνη είναι 0,9% για το 2023 και 1,5% για το 2024, (από 0,8% και 1,5% αντίστοιχα στις προβλέψεις του Μαρτίου 2023). Ο πληθωρισμός στις χώρες του ΟΟΣΑ αναμένεται να διαμορφωθεί σε επίπεδα κοντά στο 6,9% το 2023 και κοντά στο 4,3% το 2024.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αναθεώρησε (Ιούνιος 2023) ελαφρώς προς τα κάτω τον προβλεπόμενο ρυθμό μεγέθυνσης της Ευρωζώνης για το 2023 στο 0,9% (έναντι 1,0% τον Μάρτιο του 2023) και για το 2024 στο 1,5% (από 1,6% τον Μάρτιο του 2023) ενώ διατήρησε σταθερή τη πρόβλεψη για το 2025 στο 1,6%. Όσον αφορά τον πληθωρισμό βάσει του Εναρμονισμένου ΔΤΚ, υπήρξε μια μικρή αναθεώρηση προς τα πάνω στις προβλέψεις για όλα τα έτη του χρονικού ορίζοντα της πρόβλεψης. Συγκεκριμένα, για το 2023 προβλέπεται σημαντική πτώση στο 5,4% από 8,4% το 2022 (έναντι προηγούμενης πρόβλεψης για το 2023 στο 5,3%), στο 3,0% για το 2024 (έναντι 2,9%) και στο 2,2% για το 2025 (έναντι 2,1%).

Εμφανής είναι η αποκλιμάκωση που καταγράφει ο δείκτης αβεβαιότητας (Global Economic Policy Uncertainty, GEPU) μετά την ισχυρή αύξηση των αρχών του 2022, ως συνέπεια της εξέλιξης του πληθωρισμού, του πολέμου στην Ουκρανία και των γενικότερων γεωπολιτικών εντάσεων.

Διάγραμμα 1 Δείκτης Αβεβαιότητας Διεθνούς Οικονομικής Πολιτικής (GEPU)

Οι κίνδυνοι για την παγκόσμια οικονομία είναι αυξημένοι λόγω ενός ευρέος φάσματος παραγόντων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τις παγκόσμιες οικονομικές επιδόσεις, ωστόσο υπάρχουν και κάποιοι παράγοντες οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν προς τη θετική κατεύθυνση.

Οι παρακάτω παράγοντες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μια καλύτερη του αναμενομένου πορεία της παγκόσμιας οικονομίας:

- Η παγκόσμια οικονομία που θα μπορούσε να αποδειχθεί πιο ανθεκτική από ό,τι αναμενόταν: Με το απόθεμα αποταμίευσης από τα χρόνια της πανδημίας και με σφιχτές αγορές εργασίας σε αρκετές οικονομίες, η κατανάλωση των νοικοκυριών θα μπορούσε και πάλι να υπερβεί τις προβλέψεις, αν και αυτό θα έκανε πιο δύσκολη τη μάχη κατά του πληθωρισμού.
- Η αποσυμφόρηση στην εφοδιαστική αλυσίδα μπορεί να συνεισφέρει στην αποκλιμάκωση του πληθωρισμού από την πλευρά της προσφοράς και να επιτρέψει ταχύτερη χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής.

Οι πιο εμφανείς κίνδυνοι προς την αρνητική κατεύθυνση αφορούν:

- Τη σύσφιξη των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών συνθηκών και την υλοποίηση κινδύνων που απορρέουν από τους εύθραυστους τραπεζικούς ισολογισμούς σε συνδυασμό με τις δυσχέρειες στην εξυπηρέτηση του χρέους των αναδυόμενων οικονομιών. Η αλληλεπίδραση μεταξύ της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής και του αυξημένου χρέους (δημόσιου και ιδιωτικού) εν μέσω ασθενέστερης αύξησης του εισοδήματος, αποτελεί τη βασική πηγή κινδύνου της διεθνούς οικονομίας.
- Την κλιμάκωση του πολέμου στην Ουκρανία που θα μπορούσε να προκαλέσει μια νέα ενεργειακή κρίση στην Ευρώπη και να επιδεινώσει την επισιτιστική ανασφάλεια σε χώρες με χαμηλό εισόδημα. Με αυξημένες τιμές τροφίμων και καυσίμων, η κοινωνική αναταραχή ενδέχεται να αυξηθεί.

1.2. Εγχώριο περιβάλλον

ΑΕΠ και συνιστώσες

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, για το πρώτο τρίμηνο του 2023, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) παρουσίασε αύξηση 2,1% σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2022 (έναντι αύξησης κατά 1,0% στην Ευρωζώνη).

Η αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας οφείλεται στην δυναμική αύξηση των Επενδύσεων (8,2%), των Εξαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών (8,9% συνολικά, 6,2% για υπηρεσίες και 10,6% για αγαθά), της Ιδιωτικής Κατανάλωσης (2,9%) και της Δημόσιας Κατανάλωσης (1,4%). Αντίθετα, αρνητική επίπτωση είχε η αύξηση των Εισαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών (5,6% συνολικά, 12,7% για υπηρεσίες και 3,2% για αγαθά).

Πίνακας 1 ΑΕΠ και συνιστώσες, ποσοστιαίες μεταβολές (%)

		2022-Q1	2022-Q2	2022-Q3	2022-Q4	2023-Q1
Ιδιωτική Κατανάλωση	ετήσια	13,6	8,7	5,6	4,1	2,9
	τριμηνιαία	2,6	0,1	-0,4	1,8	1,4
Δημόσια Κατανάλωση	ετήσια	-1,0	-0,4	-2,8	-1,8	1,4
	τριμηνιαία	-1,1	0,7	-1,2	-0,2	2,1
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	Ετήσια	13,4	10,2	8,3	14,8	8,2
	τριμηνιαία	5,0	0,3	0,6	8,3	-1,0
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	ετήσια	14,7	11,1	-2,8	-1,2	8,9
	τριμηνιαία	-4,0	4,1	-2,2	1,2	5,7
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	ετήσια	17,7	14,6	5,2	6,8	5,6
	τριμηνιαία	-4,0	5,6	-0,2	5,5	-5,1
ΑΕΠ	ετήσια	7,8	7,3	4,2	4,8	2,1
	τριμηνιαία	2,6	0,9	0,2	1,1	-0,1

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί

Η αύξηση των Επενδύσεων για το πρώτο τρίμηνο του 2023 οφείλεται κυρίως στις κατηγορίες: Κατοικίες (ετήσια αύξηση 48,4%), Μεταφορικός Εξοπλισμός (ετήσια αύξηση 42,0%), Άλλες Κατασκευές (ετήσια αύξηση 8,1%), Άλλα Προϊόντα (ετήσια αύξηση 3,8%) και Εξοπλισμός Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ετήσια αύξηση 0,4%) ενώ αρνητική συμβολή παρουσίασαν οι κατηγορίες Μηχανολογικός Εξοπλισμός και Οπλικά Συστήματα (ετήσια μείωση 10,2%) και Αγροτικά Προϊόντα (ετήσια μείωση 2,8%).

Βραχυχρόνιοι δείκτες

Αναφορικά με τους βραχυχρόνιους δείκτες, ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (Economic Sentiment Indicator, ESI) διαμορφώθηκε στις 110,1 μονάδες τον Ιούνιο του 2023, αυξημένος σε σχέση με τον Ιούνιο του 2022 (104,2) και σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (108,2). Ο Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στη Μεταποίηση (PMI) διαμορφώθηκε στις 51,8 μονάδες τον Ιούνιο του 2023 ελαφρώς αυξημένος από τις 51,5 μονάδες τον Μάιο.¹ Τα πρόσφατα στοιχεία υποδεικνύουν μέτρια ανάκαμψη της υγείας του εγχώριου μεταποιητικού τομέα. Σε αυτό συνέβαλαν η εντονότερη αύξηση των νέων παραγγελιών στο τέλος του δεύτερου τριμήνου, η αύξηση για τέταρτο συνεχόμενο μήνα των νέων παραγγελιών για εξαγωγές και η συνεχιζόμενη αύξηση της ζήτησης που οδήγησε για πέμπτο διαδοχικό μήνα σε αύξηση της παραγωγής.

Ο Γενικός Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής παρουσίασε τον Απρίλιο του 2023 αύξηση κατά 4,2% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2022, κυρίως λόγω της αύξησης κατά 9,9% του δείκτη παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, κατά 9,2% του δείκτη ορυχείων – λατομείων, κατά 3,2% του δείκτη μεταποίησης, και από τη μείωση κατά 1,7% του δείκτη παροχής νερού.

Ο Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο τον Απρίλιο του 2023 παρουσίασε αύξηση σε ετήσια βάση κατά 1,5%, ενώ σε εποχικά διορθωμένους όρους αυξήθηκε κατά 1,9% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Ο Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο κατά τον ίδιο μήνα μειώθηκε κατά 5,2% σε ετήσια βάση, ενώ σε εποχικά διορθωμένους όρους αυξήθηκε κατά 2,1% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

Προβλέψεις

Οι προβλέψεις του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή για τον ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ και τον ετήσιο ρυθμό αύξησης του γενικού επιπέδου τιμών για το 2023 και το 2024 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα. Περιλαμβάνουν το βασικό σενάριο, δηλαδή χωρίς καμία διαταραχή στην υπάρχουσα κατάσταση, καθώς και τρία εναλλακτικά σενάρια διαταραχών που ενδέχεται να προκύψουν από το τρίτο τρίμηνο του 2023 (και να διατηρηθούν κατά το 2024).

Το σενάριο 1 ενσωματώνει την επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας όσον αφορά την πιστοληπτική αξιολόγηση του Ελληνικού Δημοσίου. Στο σενάριο αυτό γίνεται η παραδοχή της άμεσης διάχυσης του χαμηλότερου κόστους δανεισμού στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας και ειδικότερα η εξάλειψη του πρόσθετου κινδύνου στις ιδιωτικές επενδύσεις. Το σενάριο 2 ενσωματώνει μια ταχύτερη μείωση των εισοδηματικών ενισχύσεων σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις για την κάλυψη του ενεργειακού κόστους και των αυξημένων τιμών και υποτίθεται ότι θα προκαλέσει μείωση των κρατικών μεταβιβάσεων κατά 10% σε σχέση με το βασικό σενάριο. Τέλος, το σενάριο 3 υποθέτει μια καλύτερη του αναμενόμενου πορεία των δημόσιων εσόδων που θα επιτρέψει μια αύξηση της δημόσιας κατανάλωσης κατά 2% σε σχέση με το βασικό σενάριο. Σημειώνεται ότι τα σενάρια είναι διακριτά μεταξύ τους.

¹ Η τιμή του δείκτη κυμαίνεται μεταξύ 0 και 100. Όταν ο δείκτης βρίσκεται πάνω από το σημείο μηδενικής μεταβολής 50 αυτό υποδεικνύει γενική ανάπτυξη της συγκεκριμένης μεταβλητής σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, ενώ ένδειξη κάτω από το 50 υποδεικνύει γενική μείωση.

Πίνακας 2 Σενάρια προβλέψεων για το 2023 και 2024

	Σενάρια	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)	Πληθωρισμός
Προβλέψεις 2023	Βασικό σενάριο (χωρίς διαταραχές)	2,2%	4,6%
	Σενάριο 1: Επενδυτική βαθμίδα (εξάλειψη επενδυτικού premium)	2,3%	4,6%
	Σενάριο 2: Μείωση κρατικών μεταβιβάσεων (10% σε σχέση με βασικό σενάριο)	2,0%	4,6%
	Σενάριο 3: Αύξηση δημόσιας κατανάλωσης (2% σε σχέση με βασικό σενάριο)	2,3%	4,6%
Προβλέψεις 2024	Βασικό σενάριο (χωρίς διαταραχές)	2,2%	2,3%
	Σενάριο 1: Επενδυτική βαθμίδα (εξάλειψη επενδυτικού premium)	2,7%	2,3%
	Σενάριο 2: Μείωση κρατικών μεταβιβάσεων (10% σε σχέση με βασικό σενάριο)	2,1%	2,3%
	Σενάριο 3: Αύξηση δημόσιας κατανάλωσης (2% σε σχέση με βασικό σενάριο)	2,2%	2,3%

Στο βασικό σενάριο ο ρυθμός μεγέθυνσης του τρέχοντος και του επόμενου έτους θα διαμορφωθεί στο 2,2% ενώ ο πληθωρισμός θα διαμορφωθεί στο 4,6% για το 2023 και θα μειωθεί στο 2,3% το 2024.

Στο σενάριο 1, η επενδυτική βαθμίδα, στο βαθμό που τα θετικά αποτελέσματά της διαχυθούν άμεσα στην πραγματική οικονομία, θα προκαλέσει αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων που θα ενισχύσουν το ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στο 2,3% το 2023 και στο 2,7% το 2024, δηλαδή 0,1 και 0,5 ποσοστιαίες μονάδες πάνω από το βασικό σενάριο. Συνεπώς, η απόκτηση της επενδυτικής βαθμίδας θα μπορούσε να έχει αξιόλογη θετική επίδραση στο σύνολο της οικονομίας πέρα από τις ευνοϊκές επιπτώσεις στη διαχείριση του δημόσιου χρέους.

Στο σενάριο 2, η μείωση των κρατικών μεταβιβάσεων θα περιορίσει την ιδιωτική κατανάλωση των νοικοκυριών και θα οδηγήσει το ΑΕΠ σε μεγέθυνση 2% το 2023 και 2,1% το 2024, δηλαδή 0,2 και 0,1 κάτω από το βασικό σενάριο.

Στο σενάριο 3, η αύξηση της δημόσιας κατανάλωσης θα οδηγήσει σε ρυθμό μεγέθυνσης 2,3% το 2023 και 2,2% το 2024, δηλαδή 0,1 ποσοστιαίες μονάδες πάνω από το βασικό σενάριο για το 2023 αλλά χωρίς διαφορά από το βασικό σενάριο για το 2024.

Παρατηρούμε, τέλος, ότι τα σενάρια δεν επηρεάζουν την πρόβλεψη του πληθωρισμού του βασικού σεναρίου.

Οι προβλέψεις του βασικού και των εναλλακτικών σεναρίων υπόκεινται σε αβεβαιότητες και κινδύνους. Για παράδειγμα, τυχόν βραδύτερη ανάκαμψη της οικονομίας της Ευρωζώνης θα καθυστερήσει την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας και την περαιτέρω αποκλιμάκωση του δημόσιου χρέους. Η περαιτέρω αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής, για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού, ο οποίος θα μπορούσε να αποδειχθεί περισσότερο επίμονος από ότι αναμένεται, θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία. Ο πληθωρισμός θα μπορούσε να αποδειχθεί πιο επίμονος αν λάβουν χώρα εκτεταμένες μισθολογικές αυξήσεις καθώς και αν συνεχιστεί η αύξηση των περιθωρίων κέρδους των επιχειρήσεων. Η καθυστέρηση στην απορρόφηση των κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης και η αύξηση των επιτοκίων θα μπορούσε να οδηγήσει σε χαμηλότερες του αναμενομένου επενδύσεις. Ενώ, η αύξηση των επιτοκίων θα μπορούσε να οδηγήσει σε εκ νέου άνοδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων επηρεάζοντας τη δυνατότητα των τραπεζών να χρηματοδοτήσουν την ανάκαμψη. Τέλος, η συνέχιση των πληθωριστικών πιέσεων και η υιοθέτηση αυστηρότερου δημοσιονομικού πλαισίου που περιορίζει τη δυνατότητα δημοσιονομικών μεταβιβάσεων θα μπορούσε να αυξήσει περαιτέρω τις κοινωνικές και περιφερειακές ανισότητες.

Οι προβλέψεις του Γραφείου Προϋπολογισμού δεν διαφέρουν έντονα από τις προβλέψεις άλλων οργανισμών. Πριν από την ανακοίνωση των στοιχείων ΑΕΠ του πρώτου τριμήνου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις Εαρινές Προβλέψεις για την Ελλάδα ανέμενε μεγέθυνση 2,4% για το 2023 και 1,9% για το 2024 ενώ ο πληθωρισμός ανέμενε να διαμορφωθεί στο 4,2% το 2023 και στο 2,4% το 2024. Το ΔΝΤ στις πρόσφατες προβλέψεις του (Απρίλιος 2023) προβλέπει μεγέθυνση για το 2023 κατά 2,6% και κατά 1,5% για το 2024. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας 2023-2026 που κατατέθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 29/4/2023 ο ρυθμός ανάπτυξης για το 2023 προβλέπεται στο 2,3%, στο 3,0% για τα έτη 2024 – 2025 και στο 2,1% για το 2026. Για τον πληθωρισμό προβλέπεται μια καθοδική πορεία, ξεκινώντας από 4,5% το 2023 και αναμένεται να καταλήξει στο 2,4% το 2024 και στο 2,0% για τα έτη 2025 – 2026. Ο ΟΟΣΑ (Ιούνιος 2023) προβλέπει μεγέθυνση 2,2% για το 2023 και 1,9% για το 2024 ενώ για τον πληθωρισμό (Εναρμονισμένος ΔΤΚ) προβλέπει 3,9% για το τρέχον έτος και 3,2% για το 2024. Σύμφωνα με τις πρόσφατες προβλέψεις της Τράπεζας της Ελλάδος η ελληνική οικονομία αναμένεται να αναπτυχθεί με ρυθμό 2,2% το 2023, με 3,0% το 2024 και με 2,7% το 2025. Για τον πληθωρισμό (βασισμένος στον ΕνΔΤΚ) προβλέπει να διαμορφώνεται στο 4,3% για το 2023, στο 3,8% για το 2024 και στο 2,3% για το 2025.

Ρευστότητα

Ο συνολικός δανεισμός του ιδιωτικού τομέα (επιχειρήσεις και νοικοκυριά) από τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα ακολούθησε ανοδική πορεία την περίοδο Μάιος 2022 - Μάιος 2023. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, τον Μάιο του 2023 το υπόλοιπο των δανείων ήταν 112,1 δις ευρώ, αυξημένο κατά 1,7 δις ευρώ (1,6%) σε ετήσια βάση και μειωμένο κατά 871 εκατομμύρια ευρώ (-0,77%) σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2023.

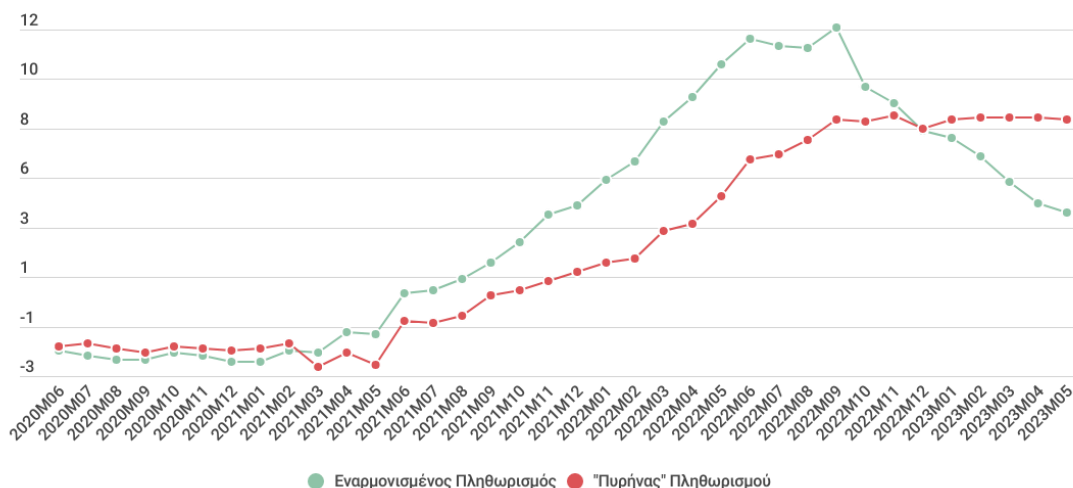
Οι ακαθάριστες ροές νέων δανείων (δηλαδή, το σύνολο δανείων τακτής λήξης χωρίς την αφαίρεση των αποπληρωμών εκ μέρους των δανειοληπτών) αυξήθηκαν το τετράμηνο Ιανουάριος - Απρίλιος του 2023 (5.567 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με τον την αντίστοιχη περίοδο του 2022 που διαμορφώθηκαν στα 4.475 εκατ. ευρώ). Τα νέα δάνεια προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις αυξήθηκαν (από 3.650 εκατ. ευρώ σε 4.804 εκατ. ευρώ), ενώ τα λοιπά νέα δάνεια (στεγαστικά, καταναλωτικά, ελεύθεροι επαγγελματίες) μειώθηκαν από 825 εκατ. ευρώ σε 762 εκατ. ευρώ.

Αναφορικά με τις καταθέσεις επιχειρήσεων και νοικοκυριών, τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος καταγράφουν το ποσό των 186,4 δις ευρώ τον Μάιο του 2023, αυξημένες κατά 7,0 δις ευρώ (3,9%) σε ετήσια βάση και κατά 3,6 δις ευρώ (2,0%) σε σχέση με τον Φεβρουάριο του 2023.

Πληθωρισμός

Ο πληθωρισμός (ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή) ανήλθε τον Μάιο του 2023 στο 4,1% σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, μειωμένος σε σχέση με τον Μάιο του 2022 (10,5%) και ελαφρώς μειωμένος σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (4,5%).

Διάγραμμα 2 Πληθωρισμός εναρμονισμένου δείκτη και "πυρήνας" πληθωρισμού

Ο «πυρήνας» του πληθωρισμού (δεν περιλαμβάνει την ενέργεια και τα μη επεξεργασμένα τρόφιμα), διαμορφώθηκε στο 8,1% τον Μάιο του 2023 αυξημένος σε σχέση με τον Μάιο του προηγούμενου έτους (4,8%) και ελαφρώς μειωμένος σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα

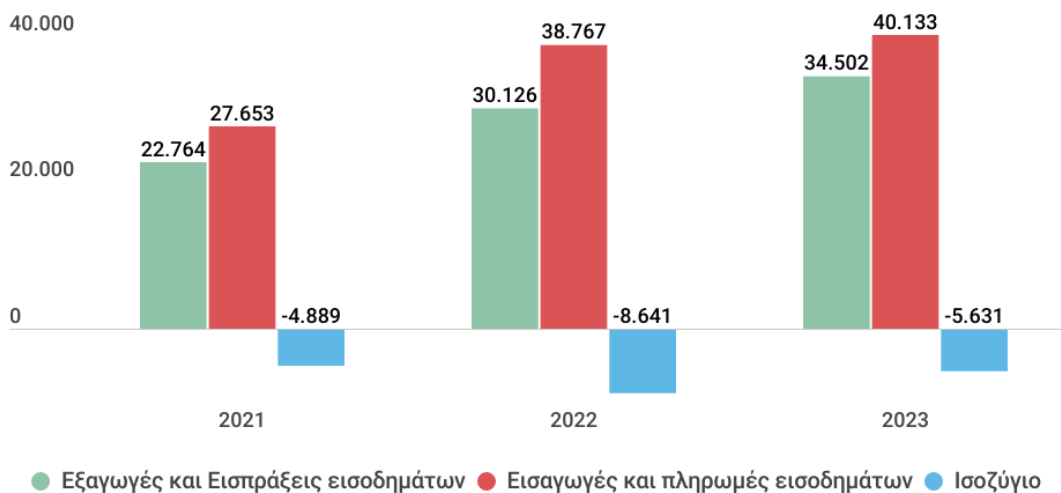
(8,2%). Στην Ευρωζώνη, τον Μάιο ο εναρμονισμένος δείκτης αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 6,1%, ενώ ο «πυρήνας» του πληθωρισμού διαμορφώθηκε σε 6,9%. Η προσωρινή εκτίμηση της Eurostat για τον Ιούνιο είναι 2,7% για την Ελλάδα και 5,5% για την Ευρωζώνη.

Σημαντική πτώση κατέγραψαν ο δείκτης τιμών παραγωγού στη βιομηχανία και ο δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία. Συγκεκριμένα, τον Μάιο ο δείκτης τιμών παραγωγού στη βιομηχανία μειώθηκε σε ετήσια βάση κατά 12,9% έναντι αύξησης 43,0% την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι, ενώ σε σχέση με τον Απρίλιο μειώθηκε κατά 2,6%. Ο δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία για τον Απρίλιο παρουσίασε ετήσια μείωση 17,5% έναντι αύξησης 39,1% την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι, ενώ σε σχέση με τον Μάρτιο μειώθηκε κατά 0,7%.

Εξωτερικός τομέας

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, για τη περίοδο Ιανουάριος – Απρίλιος του 2023, το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών βελτιώθηκε κατά 3,01 δις ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022. Συγκεκριμένα, το έλλειμμα 8,64 δις ευρώ του 2022 μειώθηκε σε 5,63 δις ευρώ. Η μείωση του ελλείμματος οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων των πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων κατά 44,9% (έναντι αύξησης 9,6% το 2022) και στην αύξηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών κατά 9,1% (έναντι αύξησης 37,5% το 2022). Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών μειώθηκαν κατά 0,4% (έναντι αύξησης 45,7% το 2022) ενώ οι πληρωμές πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων αυξήθηκαν κατά 50,9% (έναντι μείωσης 4,0% το 2022). Όσον αφορά τις ταξιδιωτικές εισπράξεις, αυτές αυξήθηκαν κατά 411,7 εκατ. ευρώ το πρώτο τετράμηνο του 2023 σε σχέση με το αντίστοιχο τετράμηνο του 2022 (αύξηση 38,0%). Η αύξηση των ταξιδιωτικών εισπράξεων οφείλεται στην άνοδο της εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης κατά 52,5% καθώς η μέση δαπάνη ανά ταξίδι μειώθηκε κατά 9,6%.

Διάγραμμα 3 Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών Ιανουαρίου-Απριλίου, σε εκατ. ευρώ

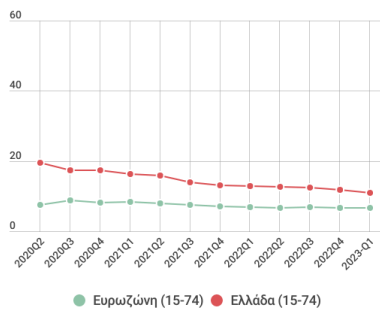
Ειδικά για τον μήνα Απρίλιο του 2023, το έλλειμμα αυξήθηκε κατά 120,7 εκατ. ευρώ, εξέλιξη που οφείλεται κυρίως στην επιδείνωση του ισοζυγίου δευτερογενών εισοδημάτων (μείωση πλεονάσματος κατά 544,2 εκατ. ευρώ και αύξηση ελλείμματος κατά 161,1 εκατ. ευρώ) και του ισοζυγίου πρωτογενών εισοδημάτων (αύξηση ελλείματος κατά 155,3 εκατ. ευρώ) ενώ θετική ήταν η συμβολή του ισοζυγίου αγαθών (μείωση ελλείμματος κατά 673,2 εκατ. ευρώ) και του ισοζυγίου υπηρεσιών (αύξηση πλεονάσματος κατά 21,8 εκατ. ευρώ).

Ανεργία

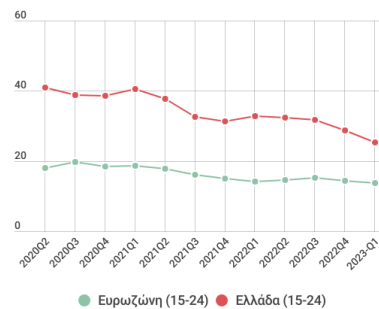
Σύμφωνα με τη Μηνιαία Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας τον Μάιο του 2023 διαμορφώθηκε σε 10,8% έναντι 12,7% τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους, και 11,3% τον Απρίλιο του 2023. Ο αριθμός των ανέργων τον Μάιο του 2023 ανήλθε σε 506.184 άτομα, μειωμένος κατά 95.166 άτομα σε σχέση με τον Μάιο του 2022 (μείωση 15,8%) και κατά 23.861 άτομα σε σχέση με τον Απρίλιο του 2023 (μείωση 4,5%).

Διάγραμμα 4 Ποσοστό ανεργίας, Ελλάδα και Ευρωζώνη

4Α Ανεργία στο σύνολο του πληθυσμού (15-74 ετών)

4Β Ανεργία στους νέους (15-24 ετών)

Επιπλέον, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, η ανεργία των νέων κάτω των 25 ετών στην Ελλάδα διαμορφώθηκε σε 24,0% τον Μάιο του 2023 έναντι 32,7% τον Μάιο του 2022.

Απασχόληση

Με βάση τα μηνιαία στοιχεία, το σύνολο των απασχολούμενων τον Μάιο του 2023 ανήλθε σε 4.186.179 άτομα, αριθμός αυξημένος κατά 45.901 άτομα σε σχέση με τον Μάιο του 2022 (αύξηση 1,1%) και κατά 22.512 άτομα σε σχέση με τον Απρίλιο του 2023 (αύξηση 0,5%).

Η μερική απασχόληση κατά το πρώτο τρίμηνο του 2023, διαμορφώθηκε στο 8,2% του συνόλου της απασχόλησης (έναντι 8,8% στο πρώτο τρίμηνο του 2022) ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρωζώνη είναι 21,0% (έναντι 20,6% πέρσι). Η προσωρινή απασχόληση αντιστοιχούσε στο 9,5% του συνόλου των μισθωτών (έναντι 8,3% στο πρώτο τρίμηνο του 2022) ενώ στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε στο 14,3% (έναντι 15,5% το προηγούμενο έτος).

Ροές μισθωτής εργασίας

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας που τηρούνται στο σύστημα ΕΡΓΑΝΗ, το τετράμηνο Ιανουάριος-Απρίλιος του 2023 καταγράφηκαν 929.112 προσλήψεις και 748.546 αποχωρήσεις, διαμορφώνοντας ένα θετικό ισοζύγιο 180.566 θέσεων μισθωτής εργασίας (από θετικό ισοζύγιο 148.123 την αντίστοιχη περίοδο του 2022). Η βελτίωση στις ροές της αγοράς εργασίας κατά 32.443 θέσεις εργασίας οφείλεται στην αύξηση των προσλήψεων (139.877 περισσότερες από το προηγούμενο έτος) που υπερέβησαν την αύξηση των αποχωρήσεων (107.434 περισσότερες από το προηγούμενο έτος). Η μερική (και εκ περιτροπής) απασχόληση αντιστοιχούσε στο 44,7% των νέων προσλήψεων το πρώτο τετράμηνο του 2023, αυξημένη σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022 (42,4%).

Αμοιβές

Με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο (εποχικά διορθωμένος) Δείκτης Μισθολογικού Κόστους στο σύνολο της οικονομίας² παρουσιάζει ονομαστική αύξηση κατά 5,5% το πρώτο τρίμηνο του 2023 σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2022, έναντι ετήσιας μείωσης 0,9% κατά την αντίστοιχη σύγκριση του 2022 με το 2021.

Διαθέσιμο εισόδημα

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τους τριμηνιαίους μη χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς θεσμικών τομέων (για το τέταρτο τρίμηνο του 2022), το διαθέσιμο εισόδημα του τομέα των νοικοκυριών και των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά (ΜΚΙΕΝ) (S.1M) αυξήθηκε κατά 10,9% σε ονομαστικούς όρους σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, από 31,52 δις ευρώ σε 34,94 δις ευρώ.

² Περιλαμβάνει τους τομείς Β έως Σ της Στατιστικής Ταξινόμησης των Οικονομικών Δραστηριοτήτων ΣΤΑΚΟΔ 08/NACE Rev. 2. Δεν περιλαμβάνονται ο πρωτογενής τομέας και οι δραστηριότητες των νοικοκυριών καθώς και επιχειρήσεις με λιγότερους από πέντε μισθωτούς.

2. Δημοσιονομικές εξελίξεις

2.1. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα Ελλάδας 2022

Το επίσημο δημοσιονομικό αποτέλεσμα (ισοζύγιο) της Γενικής Κυβέρνησης για το 2022 σε όρους ESA 2010 διαμορφώθηκε στα -4.727 εκατ. ευρώ, ή -2,3% του ΑΕΠ. Το πρωτογενές αποτέλεσμα (χωρίς τους τόκους δημοσίου χρέους) διαμορφώθηκε στα 273 εκατ. ευρώ, ή 0,1% του ΑΕΠ σε όρους ESA.

Πίνακας 3 Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα ΓΚ 2022, ΔΥΕ Απρίλιος 2023

	εκατ. ευρώ	% ΑΕΠ
Έσοδα	104.410	50,19
Δαπάνες	109.137	52,46
Ενοποιημένοι τόκοι ΓΚ	5.000	2,4
Ισοζύγιο ΓΚ κατά ESA (2010)	-4.727	-2,3
Πρωτογενές ισοζύγιο ΓΚ κατά ESA 2010	273	0,1
Χρέος ΓΚ	356.256	171,3
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)	208.030	

Πηγή: [ΕΛΣΤΑΤ](#), [Eurostat](#), ΓΛΚ

Το ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης βελτιώθηκε σημαντικά το 2022, και το πρωτογενές ισοζύγιο αναμένεται να διατηρηθεί θετικό και τα επόμενα χρόνια. Παρά την μεγάλη δημοσιονομική ενίσχυση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων στα πλαίσια αντιμετώπισης της ενεργειακής κρίσης, το πρωτογενές ισοζύγιο διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα 0,1% του ΑΕΠ το 2022, κυρίως λόγω της καλύτερης του αναμενόμενου επίδοσης των φορολογικών εσόδων.

Σύμφωνα με το [Πρόγραμμα Σταθερότητας](#) το πρωτογενές αποτέλεσμα το 2023 θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα 1,1% του ΑΕΠ ενώ το 2024 σε 2,1% του ΑΕΠ που θα αυξηθεί περαιτέρω στο 2,3% το 2025 και 2,5% το 2026. Το [δημόσιο χρέος](#) μειώθηκε το 2022 στο 171,3% του ΑΕΠ (από 194,6% το 2021), ενώ εκτιμάται ότι θα συνεχίζει να μειώνεται και τα επόμενα χρόνια, 162,6% το 2023, 150,8% το 2024, 142,6% το 2025 και 135,2% το 2026.

2.2. Δημοσιονομικό αποτέλεσμα χωρών Ευρωζώνης 2022

Το πρωτογενές πλεόνασμα ως ποσοστό του ΑΕΠ της Γενικής Κυβέρνησης στην Ελλάδα το 2022 (0,1%) υπερβαίνει τον αντίστοιχο μέσο όρο των χωρών της Ευρωζώνης (-1,9%) (βλ. παρακάτω Πίνακα). Οι χώρες με τη χειρότερη δημοσιονομική επίδοση σε όρους πρωτογενούς αποτελέσματος ως ποσοστό του ΑΕΠ ήταν η Μάλτα (-4,8%) και η Λετονία (-3,9%), ακολουθούμενες από την Ιταλία (-3,6%) και την Γαλλία (-2,8%).

Το συνολικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα ως ποσοστό του ΑΕΠ (κατά ESA) στην Ελλάδα διαμορφώθηκε σε -2,3%. Τα χαμηλότερα συνολικά ελλείμματα καταγράφονται στην Πορτογαλία (-0,4%) και στην Λιθουανία (-0,6%), ενώ οι χώρες στις οποίες καταγράφεται πλεόνασμα είναι η Κύπρος (2,1%), η Ιρλανδία (1,6%), η Κροατία (0,4%) και το Λουξεμβούργο

(0,2%). Στο σύνολο της Ευρωζώνης, το συνολικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα ως ποσοστό του ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε έλλειμμα -3,6%.

Τέλος, ενώ το ακαθάριστο χρέος Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ στην Ελλάδα μειώθηκε από το 194,6% το 2021 στο 171,3% το 2022, παραμένει το υψηλότερο στην Ευρωζώνη ακολουθούμενο από εκείνο της Ιταλίας (144,4%), της Πορτογαλίας (113,9%) και της Ισπανίας (113,2%). Οι χώρες της Ευρωζώνης με το μικρότερο ακαθάριστο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι η Εσθονία (18,4%), ακολουθούμενη από το Λουξεμβούργο (24,6%) και την Λιθουανία (38,4%). Στο σύνολο της Ευρωζώνης, το ακαθάριστο δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε από το 95,4% το 2021 στο 91,5% το 2022.

Πίνακας 4 Πρωτογενές και συνολικό αποτέλεσμα και ακαθάριστο χρέος Γενικής Κυβέρνησης χωρών Ευρωζώνης, κατά ESA, % του ΑΕΠ, 2022

Χώρα	Πρωτογενές αποτέλεσμα (% του ΑΕΠ)	Συνολικό αποτέλεσμα, (% του ΑΕΠ)	Ακαθάριστο Χρέος ΓΚ, ΔΥΕ (% του ΑΕΠ)
Κύπρος	3,6	2,1	86,5
Ιρλανδία	2,3	1,6	44,7
Κροατία	1,8	0,4	68,4
Πορτογαλία	1,6	-0,4	113,9
Ολλανδία	0,5	0,0	51,0
Λουξεμβούργο	0,4	0,2	24,6
Ελλάδα	0,1	-2,3	171,3
Λιθουανία	-0,2	-0,6	38,4
Φινλανδία	-0,4	-0,9	73,0
Εσθονία	-0,8	-0,9	18,4
Σλοβακία	-1	-2,0	57,8
Σλοβενία	-1,9	-3,0	69,9
Ευρωζώνη	-1,9	-3,6	91,5
Γερμανία	-1,9	-2,6	66,3
Αυστρία	-2,3	-3,2	78,4
Βέλγιο	-2,4	-3,9	105,1
Ισπανία	-2,4	-4,8	113,2
Γαλλία	-2,8	-4,7	111,6
Ιταλία	-3,6	-8,0	144,4
Λετονία	-3,9	-4,4	40,8
Μάλτα	-4,8	-5,8	53,4

Πηγή: Eurostat

2.3. Δημοσιονομικά στοιχεία Ιανουαρίου - Απριλίου 2023

Σύμφωνα με την εκτίμηση του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, το Ενοποιημένο Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης με προσαρμογές το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2023 καταγράφει πρωτογενές πλεόνασμα 806 εκατ. ευρώ που ισοδυναμεί με βελτίωση 2.448 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο τετράμηνο του 2022.

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός παρουσιάζει ταμειακό πρωτογενές πλεόνασμα 2.443 εκατ. ευρώ, βελτιωμένο κατά 3.243 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2022. Στην πλευρά των εσόδων, εμφανίζονται αυξημένα τα φορολογικά έσοδα κατά 1.763 εκατ. ευρώ, τα μη φορολογικά και μη τακτικά έσοδα κατά 1.132 εκατ. ευρώ και τα έσοδα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων κατά 917 εκατ. ευρώ. Επισημαίνεται ότι, στα φορολογικά έσοδα, τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος εμφανίζονται αυξημένα κατά 637 εκατ. ευρώ, τα έσοδα από τον ΦΠΑ κατά 958 εκατ. ευρώ, ενώ τα έσοδα από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης (ΕΦΚ) εμφανίζονται μειωμένα κατά 9 εκατ. ευρώ. Επισημαίνεται επίσης ότι, στα μη φορολογικά και μη τακτικά έσοδα του Κράτους συμπεριλαμβάνεται η είσπραξη της πρώτης δόσης, ποσού 1.718 εκατ. ευρώ, από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) (οι αντιστοιχούσες δαπάνες το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2023 ανέρχονται σε 141 εκατ. ευρώ).

Στην πλευρά των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού παρατηρείται αύξηση κατά 839 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2022, η οποία αποδίδεται στην αύξηση των τόκων κατά 708 εκατ. ευρώ, καθώς και των δαπανών του ΠΔΕ και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας κατά 242 εκατ. ευρώ, ενώ οι Πρωτογενείς δαπάνες μειώθηκαν κατά 111 εκατ. ευρώ.

Στους υπόλοιπους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης, τα Νομικά Πρόσωπα εμφανίζουν αυξημένα έσοδα κατά 1.033 εκατ. ευρώ και αυξημένες δαπάνες κατά 1.195 εκατ. ευρώ, καταλήγοντας σε ένα ταμειακό πρωτογενές πλεόνασμα 851 εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 139 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2022. Η αύξηση των εσόδων των Νομικών Προσώπων οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από μεταβιβάσεις κατά 915 εκατ. ευρώ (κυρίως από τον κρατικό προϋπολογισμό). Η αύξηση των δαπανών των Νομικών Προσώπων οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών για επιδοτήσεις κατά 725 εκατ. ευρώ (το τελευταίο δεν φαίνεται στη συνοπτική ταξινόμηση του πίνακα που ακολουθεί).

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) καταγράφουν αυξημένα έσοδα κατά 206 εκατ. ευρώ και αυξημένες δαπάνες κατά 273 εκατ. ευρώ, με συνέπεια το πρωτογενές τους να διαμορφώνεται στα 62 εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 66 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2022. Η αύξηση των εσόδων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από μεταβιβάσεις κατά 177 εκατ. ευρώ (από τον κρατικό προϋπολογισμό). Η αύξηση των δαπανών των ΟΤΑ οφείλεται κυρίως σε αυξημένες αγορές αγαθών και υπηρεσιών κατά 122 εκατ. ευρώ καθώς και σε αυξημένες αγορές μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά 127 εκατ. ευρώ (τα τελευταία δύο δεν φαίνονται στη συνοπτική ταξινόμηση του πίνακα που ακολουθεί).

Οι Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ) καταγράφουν αυξημένα έσοδα κατά 460 εκατ. ευρώ και αυξημένες δαπάνες κατά 1.202 εκατ. ευρώ, με συνέπεια πρωτογενές έλλειμμα 261 εκατ. ευρώ που ισοδυναμεί με επιδείνωση κατά 742 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2022. Η αύξηση των εσόδων των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης οφείλεται κυρίως στην αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 497 εκατ. ευρώ

(το τελευταίο δεν φαίνεται στη συνοπτική ταξινόμηση του πίνακα που ακολουθεί). Η αύξηση των δαπανών των ΟΚΑ οφείλεται κυρίως σε αύξηση των δαπανών για κοινωνικές παροχές κατά 984 εκατ. ευρώ (το τελευταίο δεν φαίνεται στη συνοπτική ταξινόμηση του πίνακα που ακολουθεί).

Τέλος, η μικρότερη αύξηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης κατά 464 εκατ. ευρώ το τετράμηνο Ιανουαρίου - Απριλίου του 2023 έναντι μεγαλύτερης αύξησης κατά 547 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο τετράμηνο του 2022 είχε μικρότερη αρνητική επίπτωση στο πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης το πρώτο τετράμηνο του 2023.

Πίνακας 5 Εκτέλεση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης Ιανουαρίου - Απριλίου, σε εκατ. ευρώ

	2022	2023	Διαφορά
Κρατικός Προϋπολογισμός			
Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	17.691	21.057	3.365
Φορολογικά Έσοδα	16.040	17.803	1.763
Μη Φορολογικά και μη Τακτικά Έσοδα	2.494	3.626	1.132
Επιστροφές φόρων	1.681	2.128	447
Έσοδα ΠΔΕ	839	1.756	917
Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού	21.007	21.846	839
Πρωτογενείς δαπάνες τακτικού	15.910	15.799	-111
Τόκοι	2.528	3.236	708
Δαπάνες ΠΔΕ και Ταμείου Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας	2.569	2.811	242
Πρωτογενές αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού	-799	2.443	3.243
Νομικά Πρόσωπα εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού			
Έσοδα	5.046	6.079	1.033
εκ των οποίων μεταβιβάσεις	3.041	3.956	915
Δαπάνες	4.081	5.275	1.195
εκ των οποίων τόκοι	24	47	23
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Νομικών προσώπων	989	851	-139
Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)			
Έσοδα	2.195	2.401	206
εκ των οποίων μεταβιβάσεις	1.423	1.600	177
Δαπάνες	2.070	2.343	273
εκ των οποίων τόκοι	3	4	1
Πρωτογενές Αποτέλεσμα ΟΤΑ	129	62	-66
Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ)			
Έσοδα	14.508	14.968	460
εκ των οποίων μεταβιβάσεις	6.640	6.487	-153
Δαπάνες	14.029	15.231	1.202
εκ των οποίων τόκοι	2	2	-1
Πρωτογενές Αποτέλεσμα ΟΚΑ	481	-261	-742
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης			
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης (μη ενοποιημένο)	799	3.095	2.296
Ενδοκυβερνητικοί τόκοι	-187	-248	-61
Επίπτωση μεταβολής ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων	-547	-464	83
Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	-1.707	-1.577	130
Ενοποιημένο Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης με προσαρμογές	-1.642	806	2.448

Πηγή: Εκτέλεση προϋπολογισμού Κράτους και Γενικής Κυβέρνησης, εκτιμήσεις ΓΠΚΒ

Μεθοδολογικές Διευκρινίσεις

Τα στοιχεία του Κρατικού προϋπολογισμού προέρχονται από το μηνιαίο δελτίο εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού ενώ τα στοιχεία των λοιπών υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης από το μηνιαίο δελτίο της Γενικής Κυβέρνησης όπως δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών. Σημειώνεται ότι το δελτίο εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού έχει αλλάξει από τον Ιανουάριο του 2019 στα πρότυπα του νέου Λογιστικού Σχεδίου.

Υπάρχουν δύο ιδιαιτερότητες στη χρήση των δελτίων για τις ανάγκες του παρόντος πίνακα. Η πρώτη αφορά το ταμειακό αποτέλεσμα του κράτους στο δελτίο της Γενικής Κυβέρνησης που δεν είναι ίδιο με εκείνο που δημοσιεύεται στο δελτίο του Κράτους (βλ. προσαρμογές στη σελίδα 30 του Δελτίου Γενικής Κυβέρνησης). Για λόγους απλούστευσης, τα ταμειακά στοιχεία που παρουσιάζουμε προέρχονται από το δελτίο του Κράτους όπως εμφανίζεται στο στοιχείο 3 του πίνακα 1 (βλ. και πληροφοριακά στοιχεία του πίνακα 1 για το Πρωτογενές Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού) και περιλαμβάνουν την επίπτωση του προγράμματος εξόφλησης υποχρεώσεων παρελθόντων ετών και εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης. Επιπρόσθετα, δεν περιλαμβάνουμε τα έσοδα από το ΠΔΕ στα μη Φορολογικά και μη Τακτικά έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού, αλλά τα εμφανίζουμε ως ξεχωριστή κατηγορία εσόδων.

Η δεύτερη αφορά τους ενδοκυβερνητικούς τόκους, δηλαδή τους τόκους που καταβάλλει το κράτος στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης που κατέχουν κρατικούς τίτλους – κυρίως *repos*. Αυτοί έχουν μεν εξουδετερωθεί από το πρωτογενές αποτέλεσμα του κράτους (αφού συμπεριλαμβάνονται στις δαπάνες για τόκους), παραμένουν όμως στα έσοδα των υποτομέων. Το ύψος τους ισούται με το άθροισμα των πρωτογενών αποτελεσμάτων των επιμέρους υποτομέων, μείον το ενοποιημένο πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης (βλ. σελ. 2 Δελτίου Γενικής Κυβέρνησης). Στον πίνακά μας η ενοποίηση των ενδοκυβερνητικών τόκων γίνεται μαζί με τις υπόλοιπες τελικές προσαρμογές. Οι υπόλοιπες προσαρμογές είναι η μεταβολή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης (ως προσεγγιστικό μέγεθος για τη μεταβολή των απλήρωτων υποχρεώσεων) καθώς και οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ). Τόσο οι εισπράξεις όσο και οι πληρωμές του ΤΑΑ συμπεριλαμβάνονται στα έσοδα και τις δαπάνες, όταν όμως οι εισπράξεις υπερβαίνουν τις πληρωμές, η διαφορά αυτή αφαιρείται από το τελικό αποτέλεσμα.

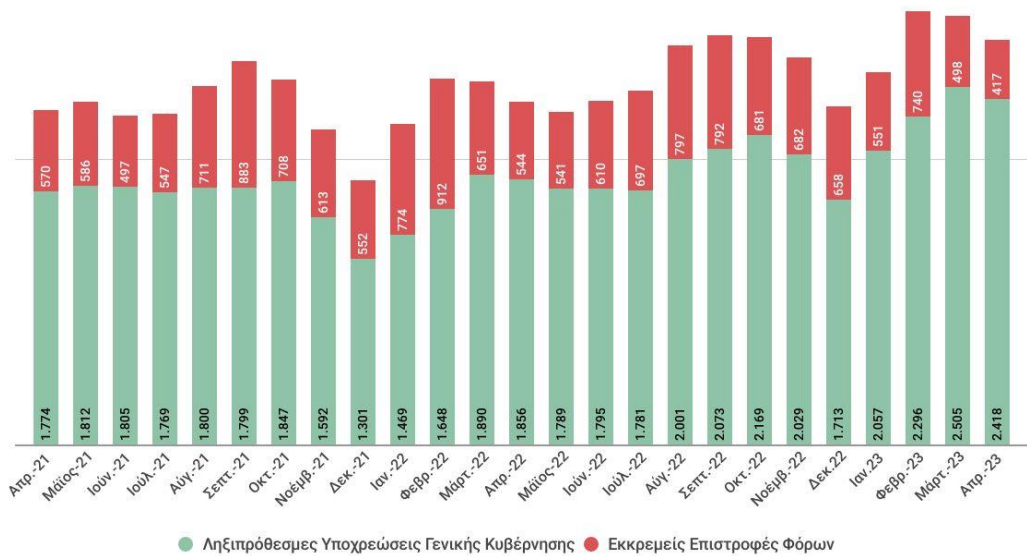
Σημειώνεται, τέλος, ότι το Ενοποιημένο Πρωτογενές Αποτέλεσμα με Προσαρμογές που παρουσιάζουμε είναι μια εκτίμηση που διευκολύνει τη σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους (που έχει υπολογιστεί με την ίδια μεθοδολογία) και επιτρέπει την παρακολούθηση της δημοσιονομικής πορείας κατά το τρέχον έτος. Τονίζουμε, ωστόσο, ότι δεν είναι συγκρίσιμο με το επίσημο αποτέλεσμα που δημοσιεύει η ΕΛΣΤΑΤ το οποίο περιλαμβάνει επιπλέον προσαρμογές όπως η χρονική μεταχείριση επιμέρους φορολογικών εσόδων, η διαφορά πληρωμών από φυσικές παραλαβές εξοπλιστικών, η διαφορά εισπράξεων από αιτήματα πληρωμής (*claims*) ΠΔΕ, τα οριστικά στοιχεία μεταβολής των απλήρωτων υποχρεώσεων και εκκρεμών επιστροφών φόρων κ.λπ., οι οποίες απουσιάζουν από τον παραπάνω πίνακα.

2.4. Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις και απαιτήσεις Δημοσίου

Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις δημοσίου

Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του δημοσίου προς τους ιδιώτες διακρίνονται στις ληξιπρόθεσμες δαπάνες για αγορά αγαθών και υπηρεσιών από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και στις εκκρεμείς επιστροφές φόρων.

Διάγραμμα 5 Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Γενικής Κυβέρνησης, σε εκατ. ευρώ

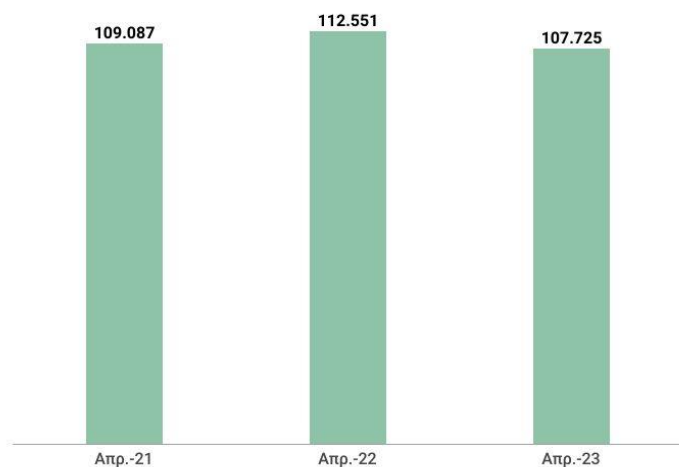
Τον Απρίλιο του 2023 καταγράφηκε αύξηση των συνολικών ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου κατά 435 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με τον Απρίλιο του 2022. Ειδικότερα, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές αυξήθηκαν κατά 562 εκατ. ευρώ φτάνοντας τα 2.418 εκατ. ευρώ και οι εκκρεμείς επιστροφές φόρων μειώθηκαν κατά 127 εκατ. ευρώ φτάνοντας τα 417 εκατ. ευρώ.

Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις φορολογούμενων

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο³ στο τέλος του Απριλίου του 2023, διαμορφώθηκε στα 107,7 δις ευρώ, μειωμένο κατά 4,8 δις ευρώ σε σχέση με τον Απρίλιο του 2022.

³ Το «Συνολικό Ληξιπρόθεσμο Υπόλοιπο» περιλαμβάνει τις συσσωρευμένες οφειλές στο τέλος κάθε μήνα αναφοράς, αθροίζοντας το «παλιό» ληξιπρόθεσμο χρέος, όπως διαμορφώθηκε στις 30/11 του προηγούμενου έτους, με το «νέο» ληξιπρόθεσμο χρέος, όπως διαμορφώθηκε μέχρι τον μήνα αναφοράς και αφαιρώντας εισπράξεις και διαγραφές έναντι «παλιού» και «νέου» ληξιπρόθεσμου χρέους μέχρι τον μήνα αναφοράς.

Διάγραμμα 6 Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις φορολογούμενων, σε εκατ. ευρώ

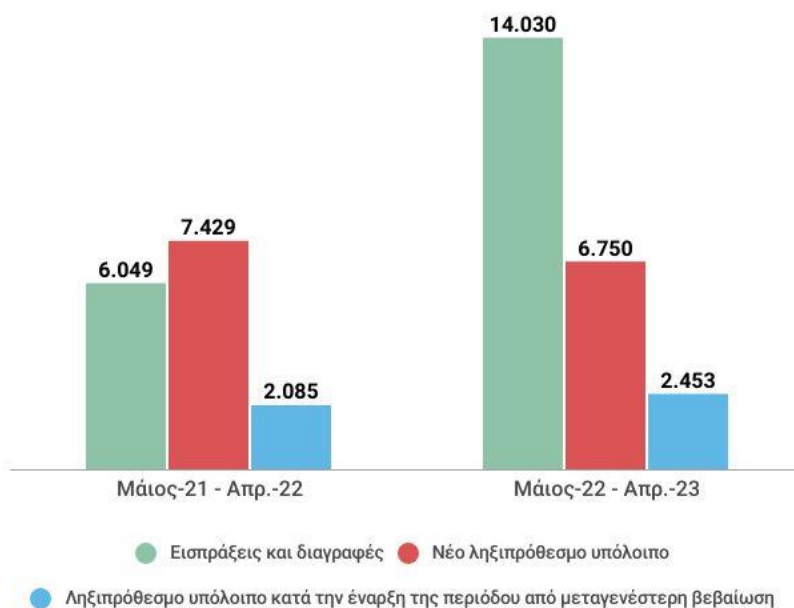

Η μείωση αυτή υπολογίζεται από (α) τις νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές ύψους 6,75 δις ευρώ συν (β) τις ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά την 1/5/2022 που βεβαιώθηκαν μεταγενέστερα ύψους 2,45 δις ευρώ, μείον (γ) τις εισπράξεις και διαγραφές, οι οποίες αγγίζουν συνολικά τα 14 δις ευρώ. Στο σημείο αυτό αξίζει να υπογραμμιστεί η σημαντική αύξηση των διαγραφών του διαστήματος 1/5/2022-30/4/2023 (8,7 δις ευρώ) έναντι των διαγραφών της αντίστοιχης προηγούμενης περιόδου (1,4 δις ευρώ). Η διαφορά αυτή πηγάζει από τη διαγραφή οφειλών της ΟΣΕ ΑΕ ύψους 7,4 δις ευρώ⁴, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2023.

Η διαγραφή των ανωτέρω οφειλών επηρέασε και την πορεία του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου κατά το πρώτο τετράμηνο του 2023, το οποίο μειώθηκε κατά 6 δις ευρώ, καθώς οι εκροές από το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, δηλαδή οι εισπράξεις και οι διαγραφές (9,6 δις ευρώ) ήταν περισσότερες από τις εισροές, οι οποίες περιλαμβάνουν τα νέα ληξιπρόθεσμα ύψους 2,3 δις ευρώ και τις ληξιπρόθεσμες οφειλές στο τέλος του 2022 που βεβαιώθηκαν μεταγενέστερα (1,3 δις ευρώ).

⁴ Η διαγραφή αφορά οφειλές που ταξινομούνται στην ΔΟΥ ΦΑΕ Αθηνών και πραγματοποιήθηκε βάσει της υπ' αριθμ. 158930ΕΞ2022 (ΦΕΚ 6715/Β/27.12.2022) Απόφασης, στην οποία προβλέπεται η διαγραφή βεβαιωμένων οφειλών της ΟΣΕ ΑΕ έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, που προέρχονται από καταπτώσεις δανείων εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο συνολικού ύψους 10,4 δις ευρώ.

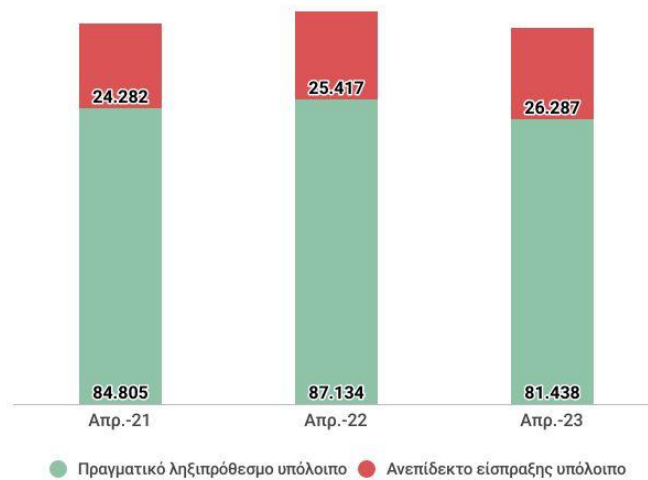
Διάγραμμα 7 Εισροές και εκροές ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, σε εκατ. ευρώ

Παράλληλα σημειώνεται ότι ποσοστό 24,4% του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, που αντιστοιχεί σε 26,3 δις ευρώ, αφορά σε οφειλές που χαρακτηρίζονται ως ανεπίδεκτες είσπραξης⁵. Οι οφειλές αυτές σημείωσαν μικρή αύξηση σε ετήσια βάση, κατά 870 εκατ. ευρώ. Κατά συνέπεια η μείωση του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου προέρχεται από τη μεταβολή του «πραγματικού» ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, δηλαδή του συνολικού μετά την αφαίρεση του ανεπίδεκτου είσπραξης υπολοίπου, το οποίο σημείωσε μείωση κατά 5,7 δις ευρώ σε ετήσια βάση αγγίζοντας την 1/5/2023 τα 81,4 δις ευρώ.

⁵ Πρόκειται για οφειλές των οποίων η είσπραξη είναι αντικειμενικά αδύνατη, βάσει των προϋποθέσεων που ορίζονται στο άρθρο 82 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΝΔ 356/1974). Αφορά για παράδειγμα περιπτώσεις στις οποίες ο οφειλέτης και οι συνυπόχρεοί του δε διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία και ολοκληρώθηκε η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών, ακινήτων και απαιτήσεων του οφειλέτη (και έπαυσαν οι εργασίες πτώχευσης αν πρόκειται για πτωχό).

Διάγραμμα 8 Πραγματικό και ανεπίδεκτο εισπραξης ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, σε εκατ. ευρώ

Εξετάζοντας την ποιοτική διάρθρωση του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου διαπιστώνουμε ότι μόνο το 57% αυτού, που αντιστοιχεί σε 46,3 δις ευρώ, πηγάζει από φορολογικές οφειλές (άμεσοι και έμμεσοι φόροι, φόροι στην περιουσία, ΦΠΑ, ειδικοί φόροι κατανάλωσης κτλ.). Το υπόλοιπο των πραγματικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προέρχεται από άλλες κατηγορίες οφειλής, οι οποίες παρουσιάζουν χαμηλό ποσοστό εισπραξης. Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΑΔΕ, σε αυτές περιλαμβάνονται τα πρόστιμα (φορολογικά και μη φορολογικά) τα οποία αποτελούν το 29,7% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, καθώς αγγίζουν τα 24,2 δις ευρώ και οι μη φορολογικές οφειλές (δάνεια, δικαστικά έξοδα, καταλογισμοί κτλ.), οι οποίες αποτελούν το 13,3% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 10,9 δις ευρώ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι 8,8 δις ευρώ από τις φορολογικές οφειλές πηγάζουν από αφερέγγυους οφειλέτες και 10,6 δις ευρώ αφορούν σε οφειλές με λήξη δόσεων πέραν της τελευταίας δεκαετίας, απομένουν 26,9 δις ευρώ οφειλών από τις οποίες, σύμφωνα με στοιχεία της ΑΑΔΕ, πηγάζει άνω του 90% των εισπράξεων. Με άλλα λόγια το σύνολο σχεδόν των εισπράξεων προέρχεται από μόλις το 33,1% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, που ισοδυναμεί με το 25% του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου.

Αναφορικά με τον συνολικό αριθμό των οφειλετών, στο τέλος του Απριλίου του 2023 παρατηρείται μείωση κατά 257.387 πρόσωπα (φυσικά και νομικά) σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022 με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται στους 3.687.278 οφειλέτες. Η εν λόγω μείωση προέρχεται από τις χαμηλότερες κατηγορίες οφειλής μέχρι 10.000 ευρώ, στις οποίες συγκεντρώνεται το 90,7% των οφειλετών, με τον αριθμό των οφειλετών να μειώνεται συνολικά κατά 272.411 πρόσωπα. Αντιθέτως, στις υπόλοιπες κατηγορίες οφειλής παρατηρείται αύξηση του αριθμού των οφειλετών με τη μεγαλύτερη, κατά 13.134 πρόσωπα, να καταγράφεται στο εύρος οφειλής από 10 έως 100.000 ευρώ.

Πίνακας 6 Κατανομή πλήθους οφειλετών με χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση

Εύρος οφειλής (ευρώ)	Πλήθος ΑΦΜ οφειλετών κατά την 1/5/2022	Πλήθος ΑΦΜ οφειλετών κατά την 1/5/2023	Μεταβολή πλήθους οφειλετών
<50	556.514	517.356	-39.158
50-500	1.532.349	1.361.967	-170.382
500-10.000	1.527.177	1.464.306	-62.871
10.000-100.000	279.419	292.553	13.134
100.000-1.000.000	40.379	42.073	1.694
>1.000.000	8.827	9.023	196
Σύνολο	3.944.665	3.687.278	-257.387

Πηγή: ΑΑΔΕ

Η μείωση του αριθμού των οφειλετών στο εύρος οφειλής μέχρι 10.000 ευρώ συνοδεύεται από μείωση του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου σε ετήσια βάση κατά 81,3 εκατ. ευρώ⁶. Ωστόσο, στις υψηλότερες κατηγορίες οφειλής (μέχρι τα 100 εκατ. ευρώ) παρατηρείται αύξηση του ληξιπρόθεσμου υπολοίπου.

Ιδιαίτερη ανάλυση απαιτεί η κατηγορία οφειλής άνω του 1 εκατ. ευρώ, καθώς στο εύρος μεταξύ 1 και 100 εκατ. ευρώ καταγράφεται αύξηση του ληξιπρόθεσμου υπολοίπου κατά 766,6 εκατ. ευρώ, ενώ οι οφειλές άνω των 100 εκατ. ευρώ παρουσιάζουν σημαντική μείωση κατά 6,4 δις ευρώ, η οποία πηγάζει από τη διαγραφή οφειλών της ΟΣΕ ΑΕ ύψους 7,4 δις.

Σημειώνεται ότι στο εύρος οφειλής άνω του 1 εκατ. ευρώ συγκεντρώνεται το 78,2% του συνολικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου και μόλις το 0,2% των οφειλετών. Επίσης σημαντικός εξακολουθεί να είναι ο ρόλος των νομικών προσώπων στη συγκεκριμένη κατηγορία οφειλής, καθώς συμμετέχουν στις οφειλές κατά 70%, με το ληξιπρόθεσμο υπόλοιπό τους να αγγίζει στο τέλος του Απριλίου του 2023 τα 58,9 δις ευρώ. Αντίστοιχα, το πλήθος των νομικών προσώπων που οφείλουν πάνω από 1 εκατ. ευρώ διαμορφώθηκε στα 5.491, καθώς αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 115 νομικά πρόσωπα.

Αντιθέτως, οι οφειλές κάτω του 1 εκατ. ευρώ προέρχονται σε μεγαλύτερο βαθμό (κατά 64,5%) από φυσικά πρόσωπα, ενώ η συμμετοχή των φυσικών προσώπων στο ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο είναι ακόμα υψηλότερη σε χαμηλότερες κατηγορίες οφειλής. Ενδεικτικά, οι οφειλές μέχρι 10.000 ευρώ πηγάζουν σε ποσοστό 88,7% από φυσικά πρόσωπα. Αντίστοιχα, το πλήθος των φυσικών προσώπων που οφείλουν λιγότερα από 10.000 ευρώ άγγιξε στο τέλος του Απριλίου του 2023 τα 2.959.423, αποτελώντας το 88,5% του συνόλου των οφειλετών αυτής της κατηγορίας οφειλής.

⁶ Για μεγαλύτερη ακρίβεια διευκρινίζεται ότι εντός του εύρους οφειλής 500-10.000 ευρώ παρατηρείται μείωση του αριθμού των οφειλετών και των οφειλών μέχρι του ύψους των 5.000 ευρώ, ενώ στην κατηγορία οφειλής μεταξύ 5.000 και 10.000 ευρώ σημειώνεται αύξηση των οφειλετών κατά 2.177 πρόσωπα και των οφειλών κατά 16,7 εκατ. ευρώ.

Πίνακας 7 Κατανομή ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση, σε εκατ. ευρώ

Εύρος οφειλής (ευρώ)	Ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά την 1/5/2022	Ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά την 1/5/2023	Μεταβολή ληξιπρόθεσμων οφειλών
<50	9	9	-1
50-500	309	291	-18
500-10.000	3.649	3.586	-63
10.000-100.000	7.793	8.211	419
100.000-1.000.000	10.935	11.398	463
>1.000.000	89.856	84.230	-5.626
Σύνολο	112.551	107.725	-4.826

Πηγή: ΑΑΔΕ

Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις ασφαλισμένων

Σύμφωνα με την 1^η Τριμηνιαία Έκθεση Προόδου Έτους 2023 του ΚΕΑΟ, το σύνολο των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών στο τέλος του Μαρτίου 2023 διαμορφώθηκε στα 45,9 δις ευρώ⁷, δηλαδή παρουσίασε αύξηση κατά 255,6 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Η μεταβολή αυτή προέρχεται από την αύξηση των πρόσθετων τελών (κατά 393,5 εκατ. ευρώ), καθώς οι κύριες οφειλές παρουσίασαν μείωση (κατά 137,9 εκατ. ευρώ).

Σε ετήσια βάση, μείωση παρουσίασε ο αριθμός των μητρώων των οφειλετών κατά 130.369, με αποτέλεσμα ο συνολικός αριθμός των μητρώων με οφειλές σε ασφαλιστικά ταμεία να διαμορφώνεται στο τέλος του πρώτου τριμήνου του 2023 σε 2.293.204 μητρώα. Η μείωση προέρχεται από τις κατηγορίες οφειλής μεταξύ 50 και 10.000 ευρώ (κατά 183.376 μητρώα συνολικά).

Επιπλέον, αύξηση παρατηρείται στις συνολικές οφειλές κατά περίπου 3,1 δις ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, η οποία οφείλεται τόσο σε αύξηση των κύριων οφειλών (κατά 828,2 εκατ. ευρώ), όσο και των πρόσθετων τελών (αύξηση κατά 2,3 δις ευρώ). Αναλυτικότερα, αύξηση στις ληξιπρόθεσμες κύριες οφειλές παρατηρείται σε όλες τις κατηγορίες οφειλής άνω των 10.000 ευρώ με τη μεγαλύτερη να εντοπίζεται σε αυτή μεταξύ 100.000 και 1.000.000 ευρώ (κατά 556 εκατ. ευρώ).

⁷ Οι συνολικές οφειλές περιλαμβάνουν τις κύριες οφειλές ύψους 29 δις ευρώ και τα πρόσθετα τέλη ύψους 16,9 δις ευρώ.

Πίνακας 8 Κατανομή πλήθους μητρώων οφειλετών με χρέη προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης⁸

Εύρος οφειλής (ευρώ)	Πλήθος μητρώων οφειλετών πρώτο τρίμηνο 2022	Πλήθος μητρώων οφειλετών πρώτο τρίμηνο 2023	Μεταβολή πλήθους μητρώων οφειλετών
<50	124.681	146.738	22.057
50-500	343.830	294.511	-49.319
500-10.000	1.273.158	1.139.101	-134.057
10.000-100.000	625.026	649.029	24.003
100.000-1.000.000	54.565	61.286	6.721
>1.000.000	2.313	2.539	226
Σύνολο	2.423.573	2.293.204	-130.369

Πηγή: ΚΕΑΟ

Πίνακας 9 Κατανομή κύριων οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, σε εκατ. ευρώ

Εύρος οφειλής (ευρώ)	Ληξιπρόθεσμες οφειλές πρώτο τρίμηνο 2022	Ληξιπρόθεσμες οφειλές πρώτο τρίμηνο 2023	Μεταβολή ληξιπρόθεσμων οφειλών
<50	2	2	0
50-500	73	59	-14
500-10.000	3.890	3.483	-407
10.000-100.000	12.506	12.958	451
100.000-1.000.000	6.854	7.409	556
>1.000.000	4.877	5.119	242
Σύνολο	28.201	29.030	828

Πηγή: ΚΕΑΟ

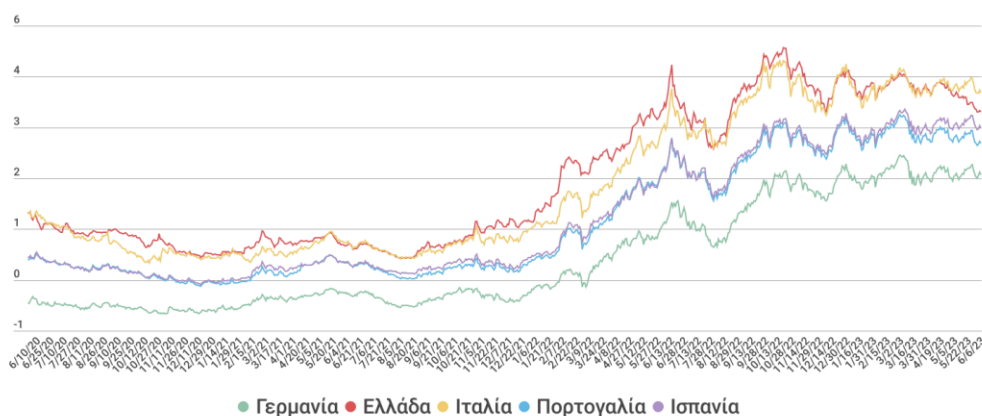
2.5. Δημόσιο χρέος

Οι αποδόσεις των δεκαετών τίτλων

Η αυξανόμενη αβεβαιότητα στις διεθνείς αγορές, σε συνδυασμό με τη σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής, είχαν επηρεάσει αυξητικά τις αποδόσεις των δεκαετών τίτλων τόσο του ελληνικού κράτους όσο και άλλων χωρών της Ευρωζώνης. Ωστόσο ενώ στις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες τους τελευταίους μήνες διακρίνεται μια σταθερότητα, οι αποδόσεις των ελληνικών τίτλων από τα μέσα Απριλίου έχουν μια σταθερή καθοδική πορεία με αποτέλεσμα να είναι χαμηλότερες από τις αντίστοιχες των ιταλικών τίτλων.

⁸ Τα μητρώα οφειλετών δεν αντιστοιχούν σε διακριτούς οφειλέτες καθώς κάποιοι οφειλέτες έχουν περισσότερα από ένα μητρώα, γεγονός που οφείλεται στην ένταξη οφειλών που δημιούργησαν στον ΕΦΚΑ από το 2017 και μετά ήδη υφιστάμενοι οφειλέτες των τένω Ταμείων (ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ κ.λπ.) και οι οποίες ξεκίνησαν να καταχωρούνται κατά το 2019 σε νέα μητρώα.

Διάγραμμα 9 Αποδόσεις δεκαετών ομολόγων

Αποτέλεσμα της πτωτικής πορείας των αποδόσεων των ελληνικών τίτλων είναι η διαφορά (spread) από τους αντίστοιχους τίτλους της Ευρωζώνης να έχει μειωθεί σε σχέση με πέρυσι. Συγκεκριμένα, στις 6 Ιουνίου 2023, η διαφορά από τους γερμανικούς τίτλους είχε διαμορφωθεί στις 134,7 μονάδες βάσης (από 253,4 στις 6/6/2022), από τους πορτογαλικούς τίτλους στις 67,4 μονάδες βάσης (από 135,5 στις 6/6/2022) και από τους ιταλικούς στις -40,6 μονάδες βάσης (από 44,7 στις 6/6/2022).

Η έκδοση νέου πενταετούς ομολόγου

Το Ελληνικό Δημόσιο στις 29/3/2023 προέβη σε έκδοση νέου πενταετούς ομολόγου. Σύμφωνα με τον ΟΔΔΗΧ, το Ελληνικό Δημόσιο άντλησε 2,5 δις ευρώ, με απόδοση 3,919% και κουπόνι 3,875%. Οι προσφορές των επενδυτών (144 λογαριασμοί) ξεπέρασαν τα 19,0 δις ευρώ.

Και σε αυτήν τη δημοπρασία, έντονη ήταν η συμμετοχή των ξένων επενδυτών (67%). Οι κυριότερες συμμετοχές είχαν ως εξής: 23,0% από το Ηνωμένο Βασίλειο και Ιρλανδία, 10,0% από την Ιβηρική, από 7,0% Ιταλία και Γερμανία-Αυστρία-Ελβετία, 6% οι ΗΠΑ, 5,0% από τις Σκανδιναβικές χώρες, 4,0% από τη Γαλλία, 3,0% η λοιπή Ευρώπη και 2% από τον υπόλοιπο κόσμο.

Σχετικά με το είδος των επενδυτών που συμμετείχαν, το 44,0% ήταν Τράπεζες, το 36,0% ήταν Διαχειριστές Κεφαλαίων (Fund Managers), το 6,0% ήταν Hedge funds, άλλο ένα 6,0% από τα Ασφαλιστικά-Συνταξιοδοτικά Ταμεία, 3,0% από κεντρικές τράπεζες, και το υπόλοιπο 5,0% άλλοι.

Η επανέκδοση ομολόγου 4,20%, λήξης 30 Ιανουαρίου 2042

Στις 21 Ιουνίου 2023 διενεργήθηκε επανέκδοση μέσω δημοπρασίας Ελληνικών τίτλων 4,20%, λήξεως 30 Ιανουαρίου 2042, ύψους 200 εκατομμυρίων ευρώ. Οι συνολικές προσφορές ανήλθαν σε 1.232 εκατ. ευρώ.

Η επανέκδοση ομολόγου 4,0%, λήξης 30 Ιανουαρίου 2037

Στις 17 Μάιου 2023 διενεργήθηκε επανέκδοση μέσω δημοπρασίας Ελληνικών τίτλων 4,0%, λήξεως 30 Ιανουαρίου 2037, ύψους 150 εκατομμυρίων ευρώ. Οι συνολικές προσφορές ανήλθαν σε 866 εκατ. ευρώ.

Η επανέκδοση ομολόγου 4,25%, λήξης 15 Ιουνίου 2033

Στις 17 Μάιου 2023 διενεργήθηκε επανέκδοση μέσω δημοπρασίας Ελληνικών τίτλων 4,25%, λήξεως 15 Ιουνίου 2033, ύψους 250 εκατομμυρίων ευρώ. Οι συνολικές προσφορές ανήλθαν σε 1.321 εκατ. ευρώ.

Εκδόσεις εντόκων γραμματίων

Στις 28 Ιουνίου 2023 διενεργήθηκε δημοπρασία εντόκων γραμματίων 26 εβδομάδων ύψους 375 εκατ. ευρώ. Η απόδοση διαμορφώθηκε στο 3,65%, αυξημένη από τη δημοπρασία που διενεργήθηκε στις 31 Μαΐου 2023 (3,50%).

Στις 7 Ιουνίου 2023 διενεργήθηκε δημοπρασία εντόκων γραμματίων 52 εβδομάδων ύψους 1.000 εκατ. ευρώ. Η απόδοση διαμορφώθηκε στο 3,84%, ελαφρώς αυξημένη από τη δημοπρασία της 8^{ης} Μαρτίου 2023 (3,75%).

Στις 31 Μαΐου 2023 διενεργήθηκε δημοπρασία εντόκων γραμματίων 26 εβδομάδων ύψους 625 εκατ. ευρώ. Η απόδοση διαμορφώθηκε στο 3,50%, και παρέμεινε αμετάβλητη από τη δημοπρασία που διενεργήθηκε στις 26 Απριλίου 2023.

Στις 3 Μαΐου 2023 διενεργήθηκε δημοπρασία εντόκων γραμματίων 13 εβδομάδων, ύψους 625 εκατ. ευρώ. Η απόδοση διαμορφώθηκε στο 3,20% ελαφρώς αυξημένη από τη δημοπρασία στις 5 Απριλίου 2023 (3,04%).

3. Διαρθρωτικές εξελίξεις

3.1. Κοινωνική ασφάλιση

Η εκτέλεση του προϋπολογισμού των ασφαλιστικών ταμείων για το πρώτο τρίμηνο του 2023 εμφανίζει πλεόνασμα 259 εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 244 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022 (πλεόνασμα 503 εκατ. ευρώ), καθώς τα έσοδα είναι αυξημένα κατά 839 εκατ. ευρώ και οι δαπάνες αυξημένες κατά 1.083 εκατ. ευρώ (κυρίως λόγω των αυξημένων δαπανών για καταβολή συντάξεων και των αποδόσεων προς τρίτους).

Ειδικότερα, στο τρίμηνο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2023, τα έσοδα από εισφορές και ρυθμίσεις οφειλών είναι αυξημένα κατά 319 εκατ. ευρώ και οι μεταβιβάσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό είναι αυξημένες κατά 200 εκατ. ευρώ, ενώ οι εισπράξεις υπέρ τρίτων είναι αυξημένες κατά 234 εκατ. ευρώ. Τα άλλα έσοδα είναι αυξημένα κατά 85 εκατ. ευρώ.

Πίνακας 10 Εκτέλεση προϋπολογισμού κοινωνικής ασφάλισης, Ιανουάριος – Μάρτιος 2023, σε εκατ. ευρώ

	Α Τρίμηνο 2022	Α Τρίμηνο 2023	Διαφορά
ΕΣΟΔΑ	11.631	12.470	839
Εισφορές και ρυθμίσεις οφειλών	4.283	4.602	319
Μεταβιβάσεις από κρατικό προϋπολογισμό	3.592	3.792	200
Εισπράξεις υπέρ τρίτων	3.253	3.487	234
Άλλα έσοδα	504	590	85
ΔΑΠΑΝΕΣ	11.129	12.212	1.083
Συντάξεις (κύριες και επικουρικές)	7.424	7.913	489
Άλλες παροχές και εφάπαξ	273	269	- 4
Αποδόσεις προς τρίτους	3.194	3.547	354
Άλλες δαπάνες	237	483	245
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	503	259	- 244

Σημείωση: Οι μικρές αποκλίσεις στα σύνολα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Οι δαπάνες για την καταβολή συντάξεων (κύριων και επικουρικών) είναι αυξημένες κατά 489 εκατ. ευρώ⁹ αντανakλώντας σε μεγάλο βαθμό τη μείωση του αριθμού των εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων συντάξεων κατά τη διάρκεια του Α' τριμήνου 2023. Οι άλλες παροχές και οι πληρωμές εφάπαξ είναι μειωμένες κατά 4 εκατ. ευρώ, οι αποδόσεις προς τρίτους είναι αυξημένες κατά 354 εκατ. ευρώ και οι άλλες δαπάνες είναι αυξημένες κατά 245 εκατ. ευρώ (εξ αιτίας, κατά κύριο λόγο, της εφάπαξ καταβολής συνολικού ποσού περίπου 320 εκατ.

⁹ Η δαπάνη για την καταβολή κύριων συντάξεων είναι αυξημένη κατά 394 εκατ. ευρώ, η δαπάνη για την καταβολή επικουρικών συντάξεων είναι αυξημένη κατά 94 εκατ. ευρώ.

ευρώ, κατά τον μήνα Μάρτιο, σε συνταξιούχους με προσωπική διαφορά βάσει των διατάξεων του άρθ. 80 του ν. 5036/2023, 77Α).

Στο τέλος Μαρτίου 2023 ο e-ΕΦΚΑ κατέβαλλε 2.743.861 συντάξεις (που αντιστοιχούν σε 2.438.346 συνταξιούχους), αριθμός οριακά αυξημένος σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2022 που καταβλήθηκαν 2.743.197 συντάξεις (σε 2.438.732 συνταξιούχους), αυξημένος και σε σχέση με το Α' τρίμηνο 2022 (2.711.374 συντάξεις σε 2.417.306 συνταξιούχους).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσε στη διάθεσή μας ο e-ΕΦΚΑ, ο συνολικός αριθμός εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης¹⁰ μειώθηκε, από 67.680 στο τέλος του 4ου τριμήνου 2022 (και εκτιμώμενη δαπάνη¹¹ περίπου 80,6 εκατ. ευρώ) σε 64.561 (και εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 58 εκατ. ευρώ) στο τέλος του 1ου τριμήνου 2023. Οι ληξιπρόθεσμες (εκκρεμείς πάνω από 90 ημέρες) αιτήσεις συνταξιοδότησης μειώθηκαν ελαφρώς, από 48.302 στο τέλος Δεκεμβρίου 2022 (εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 93,4 εκατ. ευρώ) σε 48.183 στο τέλος Μαρτίου 2023 (εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 81,3 εκατ. ευρώ). Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η εξέλιξη των εκκρεμών και των ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης στο τέλος κάθε τριμήνου για τα έτη 2021 - 2023, καθώς και η σχετική εκτιμώμενη δαπάνη¹².

Πίνακας 11 Αριθμός και εκτιμώμενα ποσά εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης στο τέλος κάθε τριμήνου κατά τα έτη 2021-2023 (ποσά σε ευρώ)

	Εκκρεμείς συντάξεις	Οφειλόμενο ποσό εκκρεμών συντάξεων (εκτίμηση)	Ληξιπρόθεσμες συντάξεις	Οφειλόμενο ποσό ληξιπρόθεσμων συντάξεων (εκτίμηση)
1ο Τρίμηνο 2021	142.134	528.466.145	108.893	509.743.222
2ο Τρίμηνο 2021	125.504	427.904.312*	98.695	410.373.565*
3ο Τρίμηνο 2021	125.373	420.416.363	99.404	407.816.990
4ο Τρίμηνο 2021	118.269	300.668.771	86.328	286.114.129
1ο Τρίμηνο 2022	114.955	274.164.427	88.897	258.456.049
2ο Τρίμηνο 2022	95.357	105.986.636	66.456	127.064.238**
3ο Τρίμηνο 2022	77.282	84.659.966	54.124	102.075.695
4ο Τρίμηνο 2022	67.680	80.600.115	48.302	93.377.009
1ο Τρίμηνο 2023	64.561	58.053.523	43.183	81.273.194

* Η μείωση της εκτιμώμενης δαπάνης για την πληρωμή των εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης μετά το 2ο τρίμηνο 2021 οφείλεται στην απόδοση προκαταβολών σύνταξης από τον Απρίλιο 2021.

**Η εκτιμώμενη δαπάνη για την πληρωμή των εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης μετά τον Μάιο 2022 εμφανίζεται μειωμένη εξ αιτίας της μείωσης του αριθμού των εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης, αλλά και της αλλαγής του τρόπου υπολογισμού της εκτιμώμενης δαπάνης καταβολής τους, με συνυπολογισμό (αφαίρεση) των οφειλών των ασφαλισμένων προς των e-ΕΦΚΑ από τη σχετική συνταξιοδοτική δαπάνη.

Πηγή: e- ΕΦΚΑ

¹⁰ Δεν περιλαμβάνονται εκείνες που αφορούν συνταξιοδότηση με διεθνείς κανόνες.

¹¹ Η δαπάνη αυτή αφορά το οφειλόμενο καθαρό ποσό στους δικαιούχους, δηλαδή το ποσό που προκύπτει αν από το μικτό ποσό αφαιρεθεί η κράτηση υπέρ ΕΟΠΥΥ (6%) και ο φόρος εισοδήματος.

¹² Επισημαίνεται ότι πιθανές διαφορές με τα στοιχεία που αναφέρονταν σε προηγούμενες εκθέσεις μας οφείλονται σε αναθεώρηση των σχετικών στοιχείων από τις αρμόδιες υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ.

Στον κλάδο επικουρικής σύνταξης, ο συνολικός αριθμός εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης εμφανίζεται μειωμένος στο τέλος Μαρτίου 2023 σε σχέση με τον Δεκέμβριο 2022, από 130.096 εκκρεμείς αιτήσεις επικουρικής σύνταξης (και εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 233 εκατ. ευρώ) σε 104.417 (και εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 187 εκατ. ευρώ), αλλά και σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο 2022 (123.743 εκκρεμείς αιτήσεις επικουρικής σύνταξης με εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 222 εκατ. ευρώ). Οι ληξιπρόθεσμες (εκκρεμείς πάνω από 90 ημέρες) αιτήσεις επικουρικής σύνταξης είναι 67.616 στο τέλος Μαρτίου 2023 (με εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 121 εκατ. ευρώ), μειωμένες τόσο συγκρινόμενες με το τέλος Δεκεμβρίου 2022 (100.868 ληξιπρόθεσμες αιτήσεις με εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 181 εκατ. ευρώ), όσο και συγκρινόμενες με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2022 (96.195 ληξιπρόθεσμες αιτήσεις, με εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 172 εκατ. ευρώ). Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η εξέλιξη των εκκρεμών και των ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης επικουρικής σύνταξης στο τέλος κάθε μήνα για το διάστημα Απριλίου 2021 – Μαρτίου 2023, καθώς και η σχετική εκτιμώμενη δαπάνη.

Πίνακας 12 Αριθμός εκκρεμών και ληξιπρόθεσμων αιτήσεων συνταξιοδότησης (επικουρικής σύνταξης) στο τέλος κάθε μήνα, Απρίλιος 2021 – Μάρτιος 2023 (ποσά σε ευρώ)

	Εκκρεμείς συντάξεις	Οφειλόμενο ποσό εκκρεμών συντάξεων (εκτίμηση)	Ληξιπρόθεσμες συντάξεις	Οφειλόμενο ποσό ληξιπρόθεσμων συντάξεων (εκτίμηση)
Απρίλιος 2021	124.274	222.685.581	101.698	182.232.646
Μάιος 2021	125.641	225.136.108	102.342	183.386.630
Ιούνιος 2021	125.099	224.164.047	102.241	183.204.797
Ιούλιος 2021	127.454	228.384.572	104.094	186.525.788
Αύγουστος 2021	126.954	227.488.443	103.813	186.022.085
Σεπτέμβριος 2021	124.461	127.078.237	99.160	177.684.213
Οκτώβριος 2021	124.121	222.411.703	98.089	175.764.962
Νοέμβριος 2021	123.230	220.815.837	95.418	170.979.514
Δεκέμβριος 2021	123.792	221.822.885	96.546	173.000.777
Ιανουάριος 2022	125.339	224.594.202	98.321	176.180.647
Φεβρουάριος 2022	124.297	222.728.547	96.725	173.322.280
Μάρτιος 2022	123.743	221.735.566	96.195	172.372.304
Απρίλιος 2022	124.621	223.308.370	98.321	172.988.234
Μάιος 2022	125.935	225.662.873	97.728	175.118.749
Ιούνιος 2022	126.719	227.067.776	98.887	177.195.615
Ιούλιος 2022	126.369	226.441.489	100.195	179.540.299
Αύγουστος 2022	127.504	228.473.844	103.661	185.749.572
Σεπτέμβριος 2022	127.479	228.429.656	104.358	186.999.136
Οκτώβριος 2022	131.590	235.796.488	104.401	187.076.519
Νοέμβριος 2022	131.777	236.130.920	102.660	183.956.167
Δεκέμβριος 2022	130.096	233.119.452	100.868	180.745.799
Ιανουάριος 2023	110.220	197.502.824	84.069	150.642.847
Φεβρουάριος 2023	104.675	187.567.097	69.284	124.149.964
Μάρτιος 2023	104.417	187.104.822	67.616	121.161.110

Πηγή: e-ΕΦΚΑ

3.2. Κοινωνική πρόνοια

Ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ), το 2023 (μέχρι και τον Μάρτιο), έχει καταβάλει περισσότερα από 639 εκατ. ευρώ, περίπου 26 εκατ. ευρώ λιγότερα από την αντίστοιχη περίοδο του 2022.

Πίνακας 13 Δαπάνη καταβολής επιδομάτων ΟΠΕΚΑ, Α τρίμηνο 2022-2023, σε ευρώ

	Α Τρίμηνο 2022	Α Τρίμηνο 2023	ΔΙΑΦΟΡΑ
Στέγασης	100.457.696	97.607.982	- 2.849.714
Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα	148.273.090	132.013.880	- 16.259.210
Αναπηρικά	210.388.276	218.245.965	7.857.689
Ανασφάλιστοι υπερήλικες	18.718.966	18.720.643	1.677
Επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης υπερηλίκων	14.877.839	19.143.689	4.265.850
Γέννησης	38.005.605	34.378.000	- 3.627.605
Οικογενειακά*	127.500.535	116.429.605	- 11.070.930
Άλλα επιδόματα**	6.748.031	2.547.269	- 4.200.762
ΣΥΝΟΛΟ	664.970.038	639.087.033	- 25.883.005

* Περιλαμβάνεται και το επίδομα αναδοχής (από Ιούνιο 2021).

** Στα "Άλλα επιδόματα" περιλαμβάνονται τα επιδόματα στεγαστικής συνδρομής, ομογενών, ορεινών & μειονεκτικών περιοχών, τα έξοδα κηδείας, η συνεισφορά του Δημοσίου στα κόκκινα δάνεια, το επίδομα στα προστατευόμενα τέκνα θανόντων σε φυσικές καταστροφές και το Πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ».

Πηγή: ΟΠΕΚΑ

Ενδεικτικά, για προνοιακά αναπηρικά επιδόματα καταβλήθηκαν περίπου 218,2 εκατ. ευρώ (περισσότερα κατά περίπου 7,9 εκατ. ευρώ συγκρινόμενα με το α' τρίμηνο 2022), για επιδόματα στέγασης και στεγαστικής συνδρομής περίπου 98,3 εκατ. ευρώ (101,2 εκατ. ευρώ το α' τρίμηνο 2022). Για οικογενειακά επιδόματα και επιδόματα παιδιών καταβλήθηκαν περίπου 116,4 εκατ. ευρώ, περίπου 11,1 εκατ. ευρώ λιγότερα από την αντίστοιχη περίοδο του 2022 (στα οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, περίπου 115,7 εκατ. ευρώ για επιδόματα παιδιών (έναντι 126,9 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο 2022), περίπου 34,4 εκατ. ευρώ για επίδομα γέννησης σε 34.224 δικαιούχους (περίπου 38 εκατ. ευρώ σε 37.818 δικαιούχους το 2022), 15.000 ευρώ σε προστατευόμενα τέκνα θανόντων σε φυσικές καταστροφές (18.000 ευρώ το 2022)), ενώ καταβλήθηκαν περίπου 418.291 ευρώ για το πρόγραμμα "Γέφυρα" (πρόγραμμα επιδότησης α' κατοικίας ως μέτρο προστασίας των πολιτών απέναντι στις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19)). Δαπάνη περίπου 132 εκατ. ευρώ αφορούσε την καταβολή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος (περίπου 148,3 κατά το α' τρίμηνο 2022), περίπου 19 εκατ. ευρώ καταβλήθηκαν ως επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης υπερηλίκων και 18,7 εκατ. ευρώ σε ανασφάλιστους υπερήλικες (οι αντίστοιχες καταβολές κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2022 ήταν περίπου 14,9 και 18,7 εκατ. ευρώ). Η συνεισφορά του Δημοσίου για την προστασία της κύριας κατοικίας οφειλετών (κόκκινα δάνεια) ανήρθε σε 505.610 ευρώ (484.815 ευρώ το 2022).

Στον επόμενο πίνακα φαίνεται αναλυτικά ο αριθμός των δικαιούχων επιδομάτων του ΟΠΕΚΑ, ανά επίδομα ανά μήνα.

Πίνακας 14 Αριθμός δικαιούχων επιδομάτων ΟΠΕΚΑ, Α τρίμηνο 2022-2023

	Α Τρίμηνο 2022			Α Τρίμηνο 2023		
	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ
Στέγασης	272.386	287.472	278.796	270.148	269.076	269.912
Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα	238.548	241.281	219.941	218.136	206.783	204.045
Αναπηρικά	173.746	165.997	168.239	176.754	176.879	177.375
Ανασφάλιστοι υπερήλικες	18.614	18.412	18.215	16.708	16.553	16.433
Επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης υπερηλίκων	16.392	16.552	16.728	18.632	18.847	19.093
Γέννησης	13.143	12.561	12.114	11.634	11.865	10.725
Οικογενειακά (παιδιού & αναδοχής)	13.376	410	577.521	19.767	495	524.448
Πρόγραμμα “ΓΕΦΥΡΑ”	9.672	7.685	6.596	332	319	264
Άλλα επιδόματα	9.369	10.011	9.745	8.984	8.940	8.952
ΣΥΝΟΛΟ	765.246	760.381	1.307.895	741.095	709.757	1.231.247

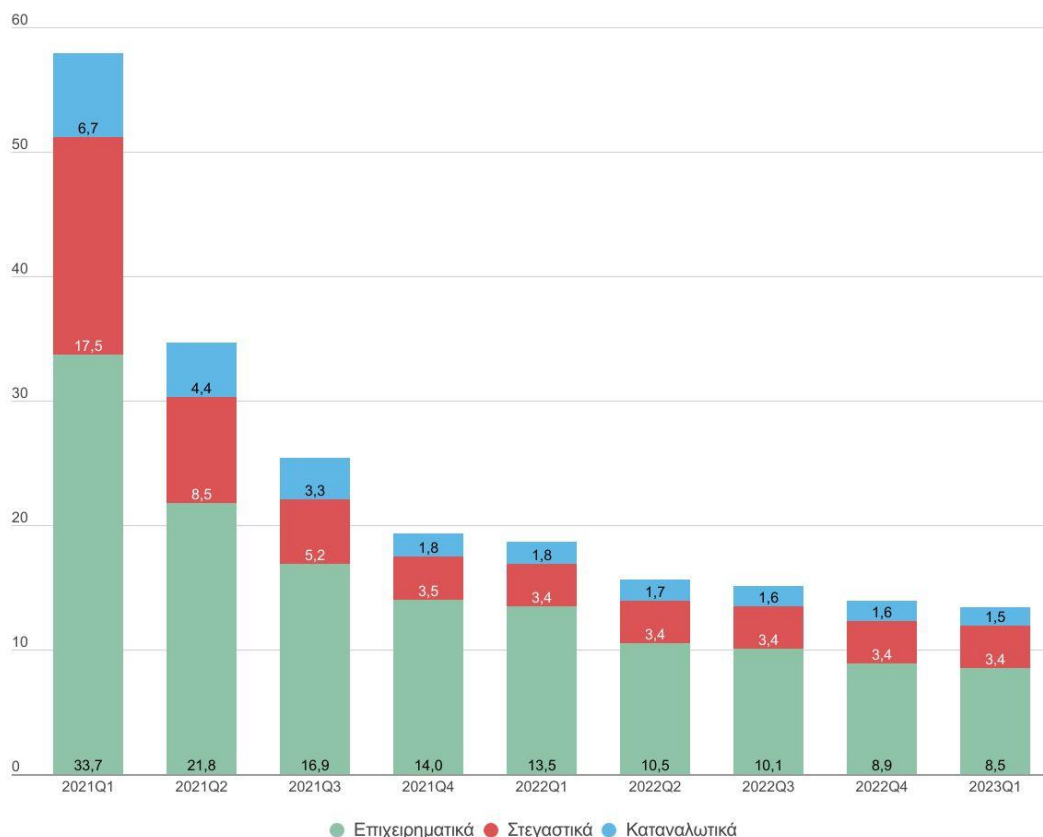
Σημείωση: Στα “Άλλα επιδόματα” περιλαμβάνονται τα επιδόματα στεγαστικής συνδρομής, ομογενών, ορεινών & μειονεκτικών περιοχών, τα έξοδα κηδείας, η συνεισφορά του Δημοσίου στα κόκκινα δάνεια και το επίδομα στα προστατευόμενα τέκνα θανόντων σε φυσικές καταστροφές.

Πηγή: ΟΠΕΚΑ

3.3. Τράπεζες

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), οι ελληνικές τράπεζες σημείωσαν σημαντική πρόοδο στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ), τα οποία διαμορφώθηκαν στο τέλος Μαρτίου 2023 σε 13,4 δις ευρώ, μειωμένα κατά 5,4 δις ευρώ συγκριτικά με το τέλος Μαρτίου 2022 και μειωμένα κατά 0,5 δις ευρώ συγκριτικά με το τέλος Δεκεμβρίου 2022.

Διάγραμμα 10 Εξέλιξη μη εξυπηρετούμενων δανείων, σε δις ευρώ

Τον Μάρτιο 2023 ο λόγος των ΜΕΔ¹³ προς το σύνολο των δανείων διαμορφώθηκε στο 8,17% σημαντικά μειωμένος σε σύγκριση με το τέλος Μαρτίου 2022 (11,6%) και μειωμένος σε σύγκριση με το τέλος Δεκεμβρίου 2022 (8,22%). Ως προς τις επιμέρους κατηγορίες χαρτοφυλακίων, ο λόγος διαμορφώθηκε σε 9,9% για το στεγαστικό, 15,1% για το καταναλωτικό και 7,1% για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο. Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, ο Δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων συνολικά για τις χώρες της ΕΕ που συμμετέχουν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (Single Supervisory Mechanism (SSM)) διαμορφώθηκε το τέταρτο τρίμηνο του 2022 στο 1,84%.

Η σημαντική μείωση των ΜΕΔ είναι αποτέλεσμα της εφαρμογής του σχεδίου «Ηρακλής» και προέρχεται κατά κύριο λόγο από τις τιτλοποιήσεις των δανείων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Τράπεζα της Ελλάδος, η ονομαστική αξία των δανείων που μεταβιβάστηκαν στις Εταιρίες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΔΑΔΠ) μέχρι και το πρώτο τρίμηνο του 2023 διαμορφώθηκε στα 70,6 δις μειωμένη κατά περίπου 96 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με το τέταρτο τρίμηνο του 2022 (η ονομαστική αξία των υπό διαχείριση

¹³ Τα στοιχεία αφορούν σε εντός ισολογισμού δάνεια (προ προβλέψεων) των Ελληνικών εμπορικών και συνεταιριστικών τραπεζών που λειτουργούσαν στην υπό μελέτη περίοδο. Στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) περιλαμβάνονται δάνεια με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών και δάνεια αβέβαιης είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως ημερών καθυστέρησης. Δεν περιλαμβάνονται “ανοίγματα” σε χρεωστικά μέσα εκτός δανείων ούτε στοιχεία εκτός ισολογισμού (π.χ. εγγυητικές επιστολές).

επιχειρηματικών δανείων μειώθηκε κατά 33 εκατ. ευρώ, των στεγαστικών δανείων κατά 84 εκατ. ευρώ και των καταναλωτικών δανείων κατά 48 εκατ. ευρώ). Επισημαίνουμε, ωστόσο, ότι αυτή η διαδικασία απαλλάσσει τις τράπεζες από τα προβληματικά στοιχεία του ενεργητικού τους, όχι όμως και τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά που εξακολουθούν να οφείλουν αυτά τα ποσά.

3.4. Αποκρατικοποιήσεις

Σύμφωνα με τις επίσημες ανακοινώσεις του ΤΑΙΠΕΔ υπήρξαν οι ακόλουθες εξελίξεις το 2023:

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ:

- Τον Μάρτιο ανακήρυξε το σχήμα που αποτελείται από τις εταιρείες D MARINAS HELLAS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε. – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ως προτιμητέο επενδυτή για την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης της μαρίνας Πύλου για 40 έτη. Η συνολική αξία της συμφωνίας για την αξιοποίηση της Μαρίνας Πύλου ανέρχεται σε 1,5 εκατ. ευρώ και περιλαμβάνει εφάπαξ καταβλητέο ποσό 0,55 εκατ. ευρώ κατά την έναρξη της παραχώρησης συν ποσοστό επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της μαρίνας.
- Τον Απρίλιο, ανακήρυξε την εταιρεία με την επωνυμία «Εστία Εταιρεία Εκμετάλλευσης Ακινήτων Ι.Κ.Ε.» ως πλειοδότη στον διαγωνισμό για την αξιοποίηση ακινήτου 245 τ.μ. με λιθόκτιστο τριώροφο κτίριο 362 τ.μ. στην Ανδρίτσεινα Ηλείας, έναντι συνολικού τιμήματος ύψους 0,12 εκατ. ευρώ.
- Τον Ιούνιο αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού για την αξιοποίηση του Οργανισμού Λιμένος Ηρακλείου Α.Ε. (Ο.Λ.Η. Α.Ε.), μέσω της απόκτησης πλειοψηφικής συμμετοχής 67% στο μετοχικό κεφάλαιο του Οργανισμού, στην κοινοπραξία των εταιρειών Grimaldi Euromed S.p.A. & Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε. έναντι συνολικού τιμήματος 80 εκατ. ευρώ.
- Τον Ιούνιο ανακοίνωσε ότι η εταιρεία Hellinikon Global I S.A., θυγατρική της Lamda Development, πραγματοποίησε την καταβολή της δεύτερης δόσης Πιστούμενου Τιμήματος, ύψους 166,65 εκατ. ευρώ, στο πλαίσιο των οριζόμενων στα συμβατικά κείμενα για την απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της «Ελληνικό Α.Ε.».